Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 50 (6327) | 3 сакавіка 1939 г., пятніца | ЦАНА 10 КАП.

Учора на Краснай плошчы ў Маскве савецкі народ пахаваў бліжэйшага памочніка і друга В. І. Леніна, члена ЦК ВКП(б), дэпутата Вярхоўнага Совета СССР

НАДЗЕЖДУ КАНСТАНЦІНАЎНУ КРУПСКУЮ

Таварышы Молатаў, Сталін, Варашылаў, Калінін, Кагановіч і Андрэеў ля труны Н. К. Крупскай у Калоннай зале Дома Саюзаў. Фото П. Трошкіна.

ВЯЛІКАЕ СУСВЕТНАЕ ЗНАЧЭННЕ ТРЭЦЯЙ СТАЛІНСКАЙ ПЯЦІГОДКІ

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна працоўныя нашай краіны ўпэўнена, камень за каменем, узводзяць будынак комунізма. Праднaчартанні трэцяга пяцігадовага плана развіцця народнай гаспадаркі СССР, запісаныя ў тэзісах даклада таварыша В. Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б), адкрываюць перад нашай краінай новыя грандыёзныя перспектывы, велічныя гарызонты: «... СССР уступіў у трэцім пяцігоддзі ў новую паласу развіцця, у паласу **завяршэння будаўніцтва бяскласавага соцыялістычнага грамадства і паступовага пераходу ад соцыялізма да комунізма**».

Усё перадавое чалавецтва з глыбокім захапленнем успрыняла вестку аб вялікіх задачах, намечаных у трэцяй пяцігодцы. Бо трэцяя пяцігодка з'яўляецца новым рэчавым доказам магутнасці і непераможнасці ідэй марксізма-ленінізма. Недарма выдатны антыфашысцкі пісьменнік Генрых Ман пісаў, што веліч задач трэцяй пяцігодкі здольна закрануць чалавека капіталістычнага свету да слёз.

Трэці пяцігадовы план выклікае велізарную цікавасць не толькі ў лагеры прыхільнікаў соцыялізма, але і ў стане яго ворагаў. Даўно мінула пара, калі буржуазныя вучоныя і журналісты разам з гора-«тэарэтыкамі» з II Інтэрнацыянала дазвалялі сабе хіхікаць над совецкімі планамі. Блізарукія буржуазныя кумушкі ехідна заяўлялі, што совецкія планы невыканальны, што большэвікам не справіцца з тымі задачамі, якія яны сабе ставяць. Не збыліся прароцтвы буржуазных і меншавіцкіх клікуш! Датэрміновае выкананне першай і другой совецкіх пяцігодак з'явілася неабвержным фактам, даказаўшым усяму свету, што слова большэвікоў ніколі не разыходзіцца з справай.

Водгукі буржуазнага друку на тэзісы даклада таварыша Молатава ясна паказваюць, як змяніліся адносіны капіталістычнага свету да совецкіх планаў. Амерыканская буржуазная газета «Нью-Ёрк пост» заявіла: «Новы совецкі пяцігадовы план — план рэкорднага прасоўвання наперад». Буржуазны амерыканскі журнал «Нью рыпаблік» адзначаў: «Трэці пяцігадовы план — гэта сведчанне далейшага прагрэса ў Совецкім Саюзе». Буйнейшыя буржуазныя газеты і журналы друкуюць вялікія артыкулы, прысвечаныя тэзісам даклада таварыша Молатава. Абаронцы капіталізма гавораць аб трэцяй пяцігодцы з нянавісцю і злабой, з дрэнна скрытым страхам, але яны вымушаны лічыцца з ёю, як з рэальным фактарам.

Больш чым калі-б та ні было ўзрасло зараз міжнароднае значэнне плана эканамічнага і культурнага развіцця СССР і яго ўздзеянне на шырокія слаі працоўных за рубяжом.

Капіталістычны свет сутрасён новым эканамічным крызісам. Не гледзячы на гонку ўзбраенняў, спыняюцца многія фабрыкі і заводы, паступова паміраюць цэлыя прамысловыя раёны. Збяднелая вёска не можа забяспечыць існаванне мільёнам дробных і сярэдніх сялян. На гэтым фоне росквіт прамысловасці і сельскай гаспадаркі ў СССР з'яўляецца пераканаўчым сведчаннем пераваг соцыялістычнай сістэмы над прагніўшым капіталістычным ладам. К канцу трэцяй пяцігодкі размер прамысловай прадукцыі ў СССР узнімецца на 88 прац., прадукцыя сельскай гаспадаркі вырасце на 53 прац. Якая капіталістычная дзяржава асмеліцца паставіць перад сабой падобныя задачы?!

Ва ўмовах крызіса за рубяжом разбухае [illegible] армія беспрацоўных—армія жабракоў і галодных людзей, у якіх за плячыма — разбітае жыццё, а наперадзе — невядомасць і роспач. [illegible]

Велізарную радасць усяляюць у сэрцы мільёнаў зарубежных рабочых і сялян задачы трэцяй пяцігодкі аб павышэнні дабрабыту і культурнасці працоўных у СССР, аб павялічэнні іх спажывання больш чым у паўтара раза.

за. Увесь свет наглядна бачыць, што соцыялізм — адзіны лад, які здолен забяспечыць чалавеку дастойнае жыццё.

У краінах капіталізма абвастраюцца класавыя супярэчнасці. Фашысцкія каты вядуць лютае наступленне на працоўных. Народы стогнуць пад гнётам імперыялістычных драпежнікаў.

А ў СССР ліквідаваны эксплаататарскія класы, совецкае грамадства складаецца з двух прыязных класаў — рабочых і сялян, грані паміж якімі паступова сціраюцца, таксама-ж, як знікаюць грані паміж гэтымі класамі і інтэлігенцыяй. СССР яўляе ўсяму свету благародны прыклад нерушымага маральнага і палітычнага адзінства ўсяго народа.

У капіталістычным свеце ўсё шырэй разгараецца пажар другой імперыялістычнай вайны. Фашысцкія агрэсары пры прамым пасобніцтве буржуазна-дэмакратычных дзяржаў нападаюць на слабыя і дрэнна ўзброеныя народы. У абстаноўцы імперыялістычнай вайны толькі моцная і добра ўзброеная дзяржава можа забяспечыць сваім грамадзянам надзейную абарону ад пасяганняў фашысцкіх драпежнікаў. Трывога перад далейшым расшырэннем агрэсіі, ахваціўшая ў цяперашні час шырокія слаі насельніцтва ў Англіі і ў Францыі, паказвае стратэгічнае аслабленне гэтых дзяржаў, правячыя класы якіх прынеслі безапаснасць сваіх краін у афяру прафашысцкім сімпатыям.

Дзве сталінскія пяцігодкі выкавалі несакрушымую абаронную магутнасць нашай соцыялістычнай дзяржавы. Прадугледжваемае ў трэцяй пяцігодцы далейшае ўмацаванне абараназдольнасці совецкай краіны служыць грозным папярэджаннем ворагам нашай радзімы. Магутная краіна соцыялізма забяспечвае сваім грамадзянам безапаснасць ад фашысцкіх агрэсараў.

Шчаслівым людзям совецкай краіны дадзена многае. Але тым больш і адказнасць перад чалавецтвам, якая ляжыць на іх плячах.

«У капіталістычных краінах грамадства ўсё глыбей раз'ядаецца новым сусветным эканамічным крызісам, выкідваючым на вуліцу новыя мільёны беспрацоўных, узмацняючым жабрацтва і роспач сярод паднявольнай капіталу масы працоўных. У стане капіталізма тон задаюць фашысцкія краіны з іх унутраным крывавым тэрорам і знешняй імперыялістычнай агрэсіяй, прывёўшай ужо да другой імперыялістычнай вайны, з удзелам раду краін Еўропы і Азіі і пагражаючай разліцца далей. Усё гэта бясспрэчныя прызнакі ўзмацнення агульнага, незлячымага крызіса капіталізма, паразітычнага гніення капіталізма, набліжэння яго краху. Тым адказней нашы абавязкі, абавязкі будаўнікоў першага соцыялістычнага грамадства, ужо ўспеўшага палітычна і эканамічна канчаткова ўстаць на свае ўласныя ногі, поўнага сіл і ўпэўненасці ў сваёй перамозе, нараджаючага бадзёрасць і веру ў сваё блізкае вызваленне ў працоўных усіх краін» (З тэзісаў даклада тав. В. Молатава).

Трэба моцна помніць аб тым, што наша соцыялістычная бацькаўшчына жыве і развіваецца ва ўмовах капіталістычнага акружэння. Веліч перамог соцыялізма выклікае няўёмную шалёную злабу нашых знешніх ворагаў. Імкнучыся затармазіць ажыццяўленне трэцяй пяцігодкі, [illegible] шпіёнаў, шкоднікаў, дыверсантаў і забойцаў. [illegible] трацкісцка-бухарынскіх шпіёнскіх банд.

Трэці пяцігадовы план [illegible] барацьбы за комунізм. Новая сталінская пяцігодка — [illegible] ладам.

(Перадавы артыкул «Праўды» за 2 сакавіка 1939 г.).

Гераічныя абаронцы радзімы уступаюць у рады ВКП(б)

ПЕРШАЯ АСОБНАЯ ЧЫРВОНАСЦЯЖНАЯ АРМІЯ. 2 сакавіка. Дзейнічаючы з XVIII з'езда ВКП(б) значна павялічыўся рост партыйных радоў за лік лепшых людзей арміі. За апошні перыяд партыйныя арганізацыі вырасла на 400 чалавек. Большасць новых комуністаў — гераічныя ўдзельнікі баёў у раёне возера Хасан, ордэнаносцы.

Пленум Гомельскага абкома КП(б)Б

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). 1 сакавіка адбыўся Пленум Гомельскага абкома КП(б)Б. Пленум давыбраў [illegible] членаў бюро абкома.

Пленум выбраў першым сакратаром абкома партыі тав. М. В. Жыжэнкова.

Сакратарам абласнога камітэта партыі выбран тав. П. С. Грук.

ПАХАВАННЕ Н. К. КРУПСКАЙ

ЖАЛОБНЫ СХОД НА КРАСНАЙ ПЛОШЧЫ

АПОШНЯЕ РАЗВІТАННЕ

МАСКВА, 2 сакавіка. Сёння чырвоная сталіца хавала Надзежду Канстанцінаўну Крупскую.

Як і напярэдадні, аддаць ёй апошні доўг у Калонную залу Дома саюзаў прышлі тысячы працоўных. Развітацца з прахам старэйшага большэвіка прышлі дэлегаты VII маскоўскай абласной і VI гарадской аб'яднанай канферэнцыі ВКП(б).

Доступ да ўрны з прахам пакойнай быў спынен ў 15 гадзін 30 мінут. Пасля гэтага ў зале асталіся толькі бліжэйшыя прыяцелі Надзежды Канстанцінаўны.

У 16 гадзін 30 мінут таварышы Н. А. Булганін, М. М. Літвінаў, Н. М. Шверннік, Емельян Яраслаўскі, М. М. Кагановіч, Г. І. Петроўскі, Л. З. Мехліс, С. М. Будзённы, Г. І. Кулік, А. Д. Лакціёнаў паднялі катафалк з урнай і панеслі яго ад Дома саюзаў па Охотнаму раду, дзе выстраіўся пачотны воінскі эскорт.

Красную плошчу запоўнілі дэлегацыі працоўных сталіцы. У велічнай цішыні развітваўся совецкі народ са сваёй дастойнай дачкой. У знак смутку многатысячныя калоны прыспусцілі чырвоныя сцягі, акаймлёныя жалобнымі стужкамі.

У 17 гадзін жалобны катафалк быў установлен на пастамент перад маўзалеем Леніна. На трыбуне маўзалея — таварышы І. В. Сталін, В. М. Молатаў, Л. М. Кагановіч, К. Е. Варашылаў, М. І. Калінін, А. І. Мікаян, А. А. Андрэеў, Н. М. Шверник, Н. А. Булганін, А. Ф. Горкін, О. Ф. Леонава.

Жалобны сход адкрыў сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. А. Ф. Горкін. Ад імені ЦК ВКП(б) і Урада СССР выступае Н. М. Шверник. Ад партыйных, совецкіх арганізацый і працоўных Масквы развітальную прамову гаворыць сакратар МК і МГК ВКП(б) тав. А. С. Шчэрбакоў. Дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, дырэктар школы № 175 Свердлоўскага раёна Масквы, О. Ф. Леонава гаворыць прамову ад імені мільёнаў работнікаў асветы і совецкай інтэлігенцыі.

Па сканчэнні жалобнага схода таварышы І. В. Сталін, В. М. Молатаў, Л. М. Кагановіч, К. Е. Варашылаў, М. І. Калінін, А. І. Мікаян, А. А. Андрэеў, М. Ф. Шкіратаў, Емельян Яраслаўскі, А. С. Шчэрбакоў беражліва паднялі жалобны катафалк з урнай і панеслі яго да Крэмлёўскай сцяны, якая назаўсёды прыняла прах старэйшага члена большэвіцкай партыі, бліжэйшага друга і памочніка Леніна, члена ЦК ВКП(б) і Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР Н. К. Крупскай. (ТАСС).

ПРАМОВА тав. Н. М. ШВЕРНІКА *)

(Ад Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і Совета Народных Камісараў СССР)

Таварышы! Большэвіцкая партыя, працоўныя масы нашай краіны панеслі цяжкую ўтрату.

Надзежда Канстанцінаўна аддала ўсё сваё цудоўнае жыццё служэнню народа, барацьбе супроць агалцелага і злейшага ворага працоўных — царскага самадзяржаўя, супроць цемры і невуцтва, рабства і прыгнёту.

Яна была актыўным будаўніком соцыялізма, шчаслівага і радаснага жыцця многамільённага і многанацыянальнага совецкага народа.

Ні царскія турмы, ні ссылкі, ні эміграцыя не зламалі баявога духу гэтай выдатнай жанчыны нашага часу.

Усё жыццё Надзежды Канстанцінаўны, уся яе рэволюцыйная дзейнасць неразрыўна звязаны з гісторыяй большэвіцкай партыі.

Надзежда Канстанцінаўна прайшла вялікі і выдатны шлях байца, рэволюцыянера-большэвіка.

Яна пачала сваю слаўную рэволюцыйную дзейнасць амаль 50 год таму назад.

У тысяча восемсот дзевяностым годзе Надзежда Канстанцінаўна — народная настаўніца — становіцца палкім прапагандыстам марксізма.

Надзежда Канстанцінаўна прымае актыўны ўдзел ва ўмацаванні «Саюза барацьбы за вызваленне рабочага класа», арганізаванага Владзімірам Ільічом. З гэтага моманту яна становіцца бліжэйшым памочнікам і другам вялікага Леніна.

Пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі Надзежда Канстанцінаўна з усёй палкасцю большэвіка няўтомна працуе над арганізацыяй новай, совецкай школы, над арганізацыяй комуністычнага выхавання мас.

Совецкі ўрад за выдатныя заслугі ў гэтай справе ўзнагароджвае Надзежду Канстанцінаўну ордэнамі Леніна і Чырвонага Працоўнага Сцяга.

Ва ўсёй сваёй вялікай рабоце яна была цесна звязана з шырокімі масамі працоўных. У свае сувязі з шырокімі масамі яна ўкладвала любоў да совецкага народа, яна прапагандыравала вялікія ідэі Леніна і Сталіна.

Асабліва чуллівою была дружба Надзежды Канстанцінаўны з нашай выдатнай дзетварой. Надзежда Канстанцінаўна шчыра любіла дзяцей, дзеці шчыра любілі яе. У гэтай дружбе з дзецьмі яна была выдатным выхавацелем будучых барацьбітоў за комунізм у духу любві і адданасці радзіме, нашай партыі, вялікаму Сталіну.

Надзежда Канстанцінаўна, выхаваная нашай слаўнай большэвіцкай партыяй, была няўтомным барацьбітом за шчасце народнае, палкай патрыёткай сваёй соцыялістычнай радзімы.

Апошнія мінуты свайго жыцця яна жыла мыслю аб партыі Леніна—Сталіна, аб надыходзячым XVIII з'ездзе, на якім будуць падведзены вынікі найвялікшых перамог соцыялізма.

Светлы вобраз Надзежды Канстанцінаўны, рэволюцыянера, барацьбіта за комунізм, назаўсёды астанецца ў памяці працоўных нашай радзімы.

Бывай, наш друг, бывай, наш верны баявы таварыш!

*) Скарочаная стэнаграма.

ПРАМОВА тав. А. С. ШЧЭРБАКОВА *)

(Ад працоўных Масквы і Маскоўскай вобласці)

Таварышы!

Комуністычная партыя, працоўныя нашай краіны панеслі вялікую ўтрату.

Няма больш з намі старога большэвіка, бліжэйшага друга і памочніка вялікага Леніна — Надзежды Канстанцінаўны Крупскай.

Пагасла цудоўнае жыццё! Перастала біцца сэрца палкага рэволюцыянера, аддаўшага ўсе свае сілы, усю сваю энергію, усе свае помыслы справе партыі, справе соцыялістычнай рэволюцыі.

У гэтыя жалобныя дні яшчэ ярчэй устае светлы вобраз абаяльнага чалавека, рэволюцыянера, барацьбіта.

Сустрэўшыся ў 1893 годзе з Владзімірам Ільічом Леніным, Надзежда Канстанцінаўна стала яго бліжэйшым другам і памочнікам. Разам з Леніным перанесла яна нягоды — арышты, ссылкі, эміграцыю, праследванні царскай ахранкі.

Пасля Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі тав. Крупская выконвае буйнейшую партыйную і дзяржаўную работу. З першых дзён існавання Наркомасветы яна член калегіі, а затым намеснік наркома. З няўтомнай энергіяй наладжвае яна справу народнай асветы і комуністычнага выхавання працоўных Совецкай краіны.

Совецкі народ па дастоінству цэніць гэту заслугу таварыша Крупскай.

Таварыш Крупская была непрымірыма да ворагаў рабочага класа і партыі. Надзежда Канстанцінаўна глыбока ненавідзела агідных ворагаў народа, трацкісцка-бухарынскіх шпіёнаў, наймітаў фашысцкіх разведак, і заклікала народ да бязлітаснай барацьбы з імі.

Выдатная жанчына нашага часу — Надзежда Канстанцінаўна заўсёды была актыўным барацьбітом міжнароднага рабочага руху і адным з арганізатараў і ўдзельнікаў барацьбы за вызваленне жанчыны ва ўсім свеце.

Няўмольная смерць абарвала цудоўнае жыццё.

Надзежда Канстанцінаўна назаўсёды пакінула нас, але яе вобраз, вобраз самаадданага, беззаветна адданага справе Леніна—Сталіна барацьбіта за комунізм будзе жыць у сэрцах працоўных.

*) Скарочаная стэнаграма.

ПРАМОВА тав. О. Ф. ЛЕОНАВАЙ *)

(Ад работнікаў асветы)

Таварышы! Мы, настаўнікі і ўся інтэлігенцыя, разам з партыяй, разам з усім совецкім народам, цяжка перажываем утрату. Незвычайнае вострае, хвалюючае пачуццё болю і смутку валодае намі. Няма больш з намі дарагога нашага друга, старога большэвіка і цудоўнага чалавека Надзежды Канстанцінаўны Крупскай. Наша радзіма, наша партыя страцілі адданую дачку совецкага народа, выдатнага большэвіка, бліжэйшага друга Леніна, вернага саратніка Сталіна.

Усё сваё жыццё аддала Надзежда Канстанцінаўна справе народа, справе партыі, няўхільна, непахісна праводзячы ў масы вялікія ідэі комунізма. Надзежда Канстанцінаўна ўсе свае сілы аддавала барацьбе за нашу совецкую соцыялістычную культуру, за ўкараненне і ўмацаванне новай маралі, за высокія якасці сапраўднага совецкага чалавека, за ўстойлівую і здаровую сям'ю. Яна з'яўлялася вялікім другам нашай совецкай дзетвары, нашага совецкага народа. Надзежда Канстанцінаўна ўсю сваю невычарпальную энергію аддавала справе народнай асветы, справе комуністычнага выхавання.

Надзежда Канстанцінаўна была вялікім педагогам і для нашага новага, юнага пакалення і для нас — совецкага настаўніцтва.

Глыбока перажываючы велізарную ўтрату дарагой Надзежды Канстанцінаўны, мы, настаўнікі, абяцаем працаваць яшчэ больш, яшчэ лепш.

Светлы вобраз гэтага выдатнейшага чалавека, вобраз гераічнай рускай жанчыны, прысвяціўшай усё сваё жыццё шчасцю чалавецтва, натхняе нас на барацьбу за далейшыя перамогі комунізма.

*) Скарочаная стэнаграма.

КРАІНА Ў ЖАЛОБЕ

З усіх канцоў краіны прадаўжаюць паступаць спачуванні працоўных у сувязі са смерцю Надзежды Канстанцінаўны Крупскай.

— Цяжка сазнаваць, — пішуць работнікі Краснаярскага музея, — што смерць вырвала з нашых радоў няўтомнага большэвіка. Жыццё і дзейнасць Надзежды Канстанцінаўны Крупскай — яркі прыклад беззаветнага служэння народу. Вобраз яе назаўсёды астанецца ў нашых сэрцах.

Калектыў хадайнічае аб прысваенні Краснаярскаму музею імені Н. К. Крупскай.

— Мы, совецкія настаўнікі, — заяўляюць работнікі кіеўскіх сярэдніх школ № 75, 80, 84, — клянемся, што будзем з такой-жа энергіяй, з якою працавала Н. К. Крупская, выхоўваць падрастаючае пакаленне ў духу комунізма, у духу глыбокай адданасці любімай радзіме і бязмежнай нянавісці да ворагаў народа.

Жалобныя сходы і мітынгі адбыліся на нафтавых промыслах, фабрыках і заводах Баку, у раёнах Азербайджана, на заводах, у калгасах, установах, школах Іркуцкай вобласці, на прадпрыемствах і навучальных установах Кіравабада, на Саратаўскай трыкатажнай фабрыцы імені Крупскай, у Тамбоўскай сярэдняй школе № 6, у Казахскім дзяржаўным педагагічным інстытуце, на Алма-ацінскай швейнай, у сяле Шушэнскім і інш. (ТАСС).

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

„ПАРТЫЙНАЙ ГАСПАДАРЦЫ“— БОЛЬШЭВІЦКІ ПАРАДАК

Адной з важнейшых задач унутрыпартыйнай і арганізацыйнай работы з'яўляецца правільная і чоткая пастаноўка «партыйнай гаспадаркі». ЦК ВКП(б) і асабіста таварыш Сталін не раз указвалі на неабходнасць навядзення большэвіцкага парадку ў нашым уласным партыйным доме.

Між тым далёка не ўсе кіраўнікі пярвічных і раённых партарганізацый праяўляюць уважлівасць да навядзення парадку ў «партыйнай гаспадарцы».

Асабліва нездавальняюча ў радзе выпадкаў складаюцца, захоўваюцца і правяраюцца такія партыйныя дакументы, як пратаколы партыйных сходаў і пасяджэнняў партыйных камітэтаў. Пратаколы партсходаў пярвічнай партарганізацыі менскага завода «Ударнік» за поўгода не былі падпісаны старшынямі сходаў. Дрэнна складаюцца пратаколы і асабліва нядбайна афармляюцца прымаемыя рашэнні ў партарганізацыях войлачнай фабрыкі, завода «Чырвоная зара» (Менск), калгаса «Чырвоны араты» (Чачэрскі раён), Глускай МТС і інш. Ёсць нямала выпадкаў, калі пратаколы сходаў у асобных партарганізацыях «афармляюцца» праз 2—3 месяцы пасля схода, а рэзалюцыі, прынятыя «ў асноўным» на сходзе, апрацоўваюцца канчаткова з вялікім спазненнем. Бывае і так, што партыйны дакумент знікае бясследна. У Аршанскім і Свіцілавіцкім райкомах КП(б)Б зараз не могуць знайсці пастаноў, прынятых за красавік 1938 года.

Фактаў безадказных адносін да захоўвання партдакументаў ёсць даволі многа. Напрыклад, пратаколы сходаў і іншыя партыйныя справы ў партарганізацыі менскага завода «Чырвоная зара» знаходзяцца ў шуфлядзе звычайнага пісьмовага стала.

Райкомы партыі, у прыватнасці інструктары райкомаў, не правяраюць стану «партыйнай гаспадаркі» ў пярвічных партарганізацыях. І не выпадкова пярвічныя партарганізацыі Іванаагародніцкага і Прошчыцкага сельсоветаў (Слуцкі раён) за 1938 год прадставілі ў райком усяго па аднаму пратаколу, а пярвічная партарганізацыя Кузьміцкага сельсовета, Ельскага раёна, за 1938 год не прадставіла райкому ні аднаго пратакола. Партдакументы гэтай партарганізацыі, як выяўлена, знаходзіліся ў стале старшыні сельсовета; пратаколы сходаў напісаны на кавалках паперы; рашэнні не афармлены.

Факты паказваюць, што там дзе існуе дрэнны парадак у «партыйнай гаспадарцы», больш за ўсё праяўляюцца выпадкі згубы асобнымі комуністамі партыйных білетаў і кандыдацкіх картак. Выпадкі згубы партбілетаў за апошнія месяцы мелі месца ў Гомелі, Менску і ў іншых раёнах. Гэта сведчыць аб тым, што некаторыя комуністы яшчэ не засвоілі ўрокаў праверкі партдакументаў, бяспечна адносяцца да захавання партбілетаў.

На сходах пярвічных партыйных арганізацый, раённых сходах і канферэнцыях па абмеркаванню тэзісаў дакладаў тт. Молатава і Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б) комуністы ў сваіх выступленнях многа ўвагі ўдзялялі пытанням навядзення большэвіцкага парадку ў «партыйнай гаспадарцы».

Складанне і захаванне партдакументаў, пастаноўка ўчоту і т. д. павінны прыцягнуць да сябе ўвагу партыйных арганізацый. Неабходна помніць, што палітычная бяспечнасць і самазаспакоенасць толькі на-руку ворагам народа. Трэба арганізаваць сістэматычнае вывучэнне пратаколаў пярвічных партарганізацый.

Неабходна штодня павышаць пачуццё найстражэйшай адказнасці за захаванне партдакументаў. Трэба прыняць усе меры к таму, каб пастаноўка «партыйнай гаспадаркі» цалкам адпавядала ўказанням ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна. **В. КУДРАЕЎ.**

НАВУКОВЫЯ РАБОТНІКІ ВЫВУЧАЮЦЬ ГІСТОРЫЮ ВКП(б)

Вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», як адзначана ў гістарычнай пастанове ЦК ВКП(б) аб пастаноўцы партыйнай прапаганды, з'яўляецца для кожнага партыйнага і беспартыйнага большэвіка важнейшым сродкам у справе авалодання астрэйшай ідэйнай зброяй — марксізмам-ленінізмам.

У Політэхнічным дзяржаўным інстытуце ў дапамогу студэнтам і навуковым работнікам, вывучаючым гісторыю ВКП(б), былі прачытаны лекцыі аб кнізе Леніна «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць соцыял-дэмакратаў?», пра «Маніфест комуністычнай партыі», аб значэнні кнігі Леніна «Што рабіць?» Студэнты з вялікай цікавасцю слухалі лекцыі. Зараз у сувязі з увядзеннем курса «Асноў марксізма-ленінізма» ўсе студэнты ў парадку акадэмічных заняткаў вывучаюць слаўную гераічную гісторыю партыі Леніна—Сталіна.

Але ў рабоце інстытута адсутнічала арганізацыя сапраўднай дапамогі навуковым работнікам у вывучэнні асноў марксізма - ленінізма. З мэтаю ліквідацыі гэтага недахопу партыйны камітэт інстытута правёў 25 лютага нараду навуковых работнікаў па пытанню арганізацыі ім дапамогі ў вывучэнні «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Нарада рашыла 9 сакавіка заслухаць лекцыю праф. Сняткова на тэму «Крызіс буржуазнага прыродазнаўства і новае ў фізіцы». На 16 сакавіка намечана першая тэарэтычная канферэнцыя. **А. ВАРАНОВІЧ.**

ТЭАРЭТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ПА ТВОРУ ЛЕНІНА „ШТО РАБІЦЬ?“

У Н-скай часці БАВА нядаўна праведзена тэарэтычная канферэнцыя па твору В. І. Леніна «Што рабіць?». Камандзіры і палітработнікі, якія самастойна вывучаюць гісторыю ВКП(б), пачалі рыхтавацца да канферэнцыі яшчэ ў канцы снежня 1938 года. Даклад на канферэнцыі зрабіў палітрук тав. Вішнякоў. Рыхтуючыся да даклада, ён прачытаў рад ленінскіх прац і раздзел «Тэорыя» з працы І. В. Сталіна «Аб асновах ленінізма».

Абмеркаванне твора Леніна на канферэнцыі праходзіла актыўна, на высокім тэарэтычным узроўні. Выступаўшыя на канферэнцыі комуністы тт. Гуляеў, Тарасаў і іншыя дапаўнялі дакладчыка, паглыблялі асобныя закранутыя ім пытанні.

НОВЫМ ВЫТВОРЧЫМ УЗДЫМАМ СУСТРЭЛА КАЛГАСНАЯ ВЁСКА ЎЗНАГАРОДУ ПЕРАДАВІКОЎ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ

***

1939 ГОД БУДЗЕ ГОДАМ ВЫСОКІХ УРАДЖАЯЎ

Вялікая радасць ахапіла мяне, калі я слухаў па радыё Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі Саюза перадавікоў сельскай гаспадаркі Беларускай ССР. У гэтым ліку ўзнагароджан і я ордэнам «Знак почета». Першыя словы ўдзячнасці я выказваю партыі Леніна — Сталіна, совецкаму ўраду і нашаму роднаму і любімаму Іосіфу Вісарыёнавічу Сталіну.

За 8 год работы ў Тураўскім пагранічным раёне я аддаваў усе свае сілы і веды на карысць нашай соцыялістычнай радзімы, на карысць народа. Унядраючы высокую агратэхніку на соцыялістычных палях, скарыстоўваючы практыку перадавікоў сельскай гаспадаркі, калгасы нашага раёна з года ў год збіраюць усё большыя ўраджаі. Калі ў 1932 годзе збор зерневых у сярэднім па раёну складаў 6,87 цэнтнера зерневых і 62 цэнтнеры бульбы з гектара, то сярэдняя ўраджайнасць па раёну за апошнія два гады складае па зярну 9,9 цэнтнера і па бульбе — 145,7 цэнтнера з гектара.

Па паказальніках работы за 1937 і 1938 годы 23 калгасы (з 36 маючыхся ў раёне) вылучаны кандыдатамі на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку па зярну і бульбе. На ўсе гэтыя калгасы зараз заканчваецца афармленне дакументаў.

Высокая ўзнагарода абавязвае нас працаваць яшчэ лепш. Перадавікі сельскай гаспадаркі нашага раёна на сваім злёце абавязаліся атрымаць у 1939 годзе ў сярэднім па раёну не менш 14 цэнтнераў зерневых і 180 цэнтнераў бульбы з кожнага гектара. І гэта будзе дасягнута! Парукай таму — шырока разгарнуўшаеся ў калгасах перадз'ездаўскае соцыялістычнае спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы. Мы яшчэ ў мінулым годзе заклалі цвёрды фундамент для атрымання ў 1939 годзе высокіх ураджаяў. Своечасова праведзен пад'ём зябліва з папярэднім лушчэннем стэрні, непасрэдна пад пасевы на 78 проц. плошчы азімых унесены ўгнаенні.

У адказ на ўзнагароду прыкладу ўсе сілы, каб у 1939 годзе ўсе калгасы нашага раёна дабіліся высокіх ураджаяў па ўсіх культурах і гэтым заваявалі права ўдзелу на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Сяргей Антонавіч ПАУЛАВЕЦ,
ордэнаносец, старшы аграном райза Тураўскага раёна.

ВЫСОКАЯ ЎЗНАГАРОДА АБАВЯЗВАЕ НАС ЛЕПШ ПРАЦАВАЦЬ

З пачуццём вялікай радасці і гордасці я даведалася аб узнагароджанні мяне разам з многімі перадавікамі сельскай гаспадаркі Беларускай ССР вышэйшай узнагародай совецкай краіны — ордэнам Леніна.

За высокую ўзнагароду я вельмі ўдзячна партыі Леніна — Сталіна, совецкаму ўраду і вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну. Толькі ў совецкай краіне, дзе праца лічыцца справай чэсці, славы, доблесці і геройства, так высока ацэньваюць скромную работу радавога калгасніка.

Маё ільнаводчае звяно ў мінулым годзе атрымала з аднаго гектара 14 цэнтнераў ільнавалакна і 8,6 цэнтнера ільнасемя. Зараз мы дзейсна рыхтуемся да вясны. Я і мае падругі па звяну Дар'я Андрэева, Анісья Фёдарава, Анна Андрэева і Дуня Смалякова абавязваемся ў гэтым годзе атрымаць высокаякаснага ільнавалакна не менш 16 цэнтнераў з гектара. Гэта будзе нашым канкрэтным адказам на высокую ўзнагароду.

Анна Ільінічна КОНДЗЕРАВА,
ордэнаносец, звенявая калгаса «Юны комунар», Благавіцкага сельсовета, Чавускага раёна.

Дырэктар Боркавіцкай МТС, Дрысенскага раёна, тав. В. П. Варанкоў узнагароджаны ордэнам Леніна за выкананне трактарных работ у 1938 г. на 113 проц., плана ўборкі — на 160 проц., плана радковай сяўбы — на 135 проц. і датэрміновае заканчэнне рамонту трактараў. НА ЗДЫМКУ: тав. Варанкоў гутарыць аб далейшай рабоце з старшым аграномам МТС тав. Буткевічам, узнагароджаным граматай Вярхоўнага Совета БССР.

Фото Я. Салавейчыка.

***

ЗА ДАЛЕЙШЫЯ ПОСПЕХІ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). У племгасе «Крынкі», Лёзненскага раёна, вялікая ўрачыстасць. Яшчэ раніцой работнікі племгаса пачулі па радыё Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні перадавікоў сельскай гаспадаркі Беларускай ССР, сярод якіх значацца прозвішчы стаханаўцаў племгаса тт. Радзькіна, Ангельцава і Малешка.

У першай гадзіне дня 1 сакавіка работнікі, работніцы, служачыя, спецыялісты племгаса сабраліся ў свой клуб на ўрачысты мітынг, каб калектыўна выказаць сваю [illegible] радасць з повада высокай узнагароды перадавых людзей сельскай гаспадаркі ордэнаносцаў Совецкай Беларусі.

Ад імені райкома партыі ўзнагароджаных работнікаў племгаса з высокай узнагародай віншуе сакратар Лёзненскага райкома КП(б)Б тав. Віхроў.

На трыбуне — ўзнагароджаны ордэнам Леніна, знатны брыгадзір племгаса Ілья Дзмітрыевіч Радзькін. Сваёй адданай працай тав. Радзькін дабіўся рэкорднага ўдою малака — 4.245 літраў ад кожнай фуражнай каровы. [illegible]

— Няма слоў, каб выказаць тую вялікую радасць [illegible] Ад усёй душы [illegible] нашай партыі, роднаму совецкаму ўраду і любімаму правадыру [illegible] Сталіну [illegible] што ўсе [illegible] натхнёны [illegible] гэтым годзе [illegible] паказальнікаў у справе развіцця соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

Слова прадастаўляецца старшаму конюху племгаса Міхаілу Майсеевічу Ангельцаву, узнагароджанаму медалём «За працоўную доблесць». Далёка чуваць слава аб гэтым [illegible] майстры соцыялістычнай конегадоўлі.

— Я, гаворыць ён, яшчэ больш энергічна буду змагацца за [illegible] і ўвесь свой 50-гадовы вопыт [illegible] коней перадам калгасным конюхам.

Дырэктар племгаса тав. Фомін, стаханаўцы, спецыялісты горача віталі ўзнагароджаных тт. Радзькіна, Ангельцава і Малешка [illegible] калектыў племгаса абавязаўся [illegible] «За трудовую доблесть» [illegible] соцыялістычнай жывёлагадоўлі.

*

З вялікім уздымам прайшоў сход калгаснікаў калгаса «Чырвоная зара», Вайханскага сельсовета, Гарадоцкага раёна. Калгаснікі горача віталі ўзнагароджанне [illegible] Фёкла Сцяпанаўна [illegible], узнагароджаная ордэнам «Працоўнага Чырвонага Сцяга». [illegible] Сталіну, партыі і совецкаму ўраду [illegible]

— Усе свае сілы, усё ўменне я прыкладу за тое, каб апраўдаць [illegible] у 1939 годзе [illegible] 15 цнт. з гектара, а на [illegible] участку па 26 цнт. з гектара.

ПРАЦА СТАЛА ТВОРЧАЙ, РАДАСНАЙ

ДРЫСА. З велізарнай радасцю сустрэлі рабочыя, служачыя і спецыялісты Боркавіцкай МТС Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні перадавікоў сельскай гаспадаркі рэспублікі. У МТС адбыўся мітынг. Адзін за другім на трыбуну падымаюцца ордэнаносцы, цёпла сустракаемыя прысутнымі.

Дырэктар МТС тав. Варанкоў, узнагароджаны ордэнам Леніна, у сваім выступленні сказаў:

— Узнагароджанне перадавых людзей нашай МТС з'яўляецца ўзнагародай усяго калектыва за чэсную і адданую працу на карысць соцыялістычных палёў. У 1938 годзе МТС [illegible] Будзем [illegible] Вопыт перадавых трактарыстаў зробім здабыткам кожнага трактарыста нашай МТС. Я аддам усе свае сілы, усю энергію і веды для таго, каб з чэсцю апраўдаць давер'е партыі і ўрада, высокую ацэнку маёй скромнай работы.

На трыбуне — брыгадзір трактарнай брыгады тав. Бохан.

— З неперадаваемым хваляваннем я даведаўся аб тым, што совецкі ўрад узнагародзіў мяне ордэнам Леніна. Нехапае слоў, каб выказаць удзячнасць партыі і ўраду за аказаную мне чэсць.

У мінулым я — батрак. [illegible] Толькі пры совецкай уладзе [illegible]

Брыгадзір трактарнай брыгады тав. [illegible] «Партыя Леніна—Сталіна [illegible] капіталістычным светам і ў любы момант, калі вораг адважыцца напасці на нашу радзіму, гатовы перасесці з трактара на танк і граміць фашысцкую нечысць.

Ад імені партыйных, совецкіх і грамадскіх арганізацый раёна ордэнаносцаў вітаў сакратар райкома партыі т. Рыклін.

У адказ на ўзнагароду калектыў МТС абавязаўся ўзорна правесці веснавую сяўбу і ўсе сельскагаспадарчыя работы 1939 года, каб замацаваць права ўдзелу ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. (БЕЛТА).

ПРОІСКІ ФАШЫЗМА Ў ПАЎДНЁВА-ЎСХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

Мюнхенскі зговар Англіі і Францыі з фашысцкімі агрэсарамі нэ аслабіў супярэчнасцей у капіталістычным лагеры, а наадварот, з'явіўся новым штуршком да далейшага развязвання ўжо вядучайся другой імперыялістычнай вайны, тон у якой задаюць фашысцкія агрэсары. Расшырэнне інтэрвенцыі ў Іспаніі, наступленне супроць інтарэсаў Францыі, закабаленне Гітлерам скрамсанай мюнхэнскім дыктатам Чэха-Славакіі сведчыць аб поўным правале планаў «уміратварэння» Еўропы, якія распрацоўваліся ў Лондане і Парыжы пасля мюнхенскай капітуляцыі.

Германскі фашызм, расчышчаючы сабе шлях у Паўднёва-Усходнюю Еўропу, не задаволіўся захватам Судэцкай вобласці. Зараз яго актыўнасць накіравана на тое, каб поўнасцю ператварыць аграбленую Чэха-Славакію ў мост для агрэсіі Гітлера супроць малых народаў Дунайскага басейна. З гэтай мэтай фашысцкая Германія імкнецца падначаліць сваім заваявальным планам і ўзмацненню ўзбраенняў ваенную прамысловасць Чэха-Славакіі і ў першую чаргу яе першакласныя заводы канцэрна Шкода.

Не маючы дастатковых сыравінных рэсурсаў для «вялікай» вайны, Германія праводзіць зараз ліхаманкавы націск на Чэха-Славакію і па лініі выкарыстоўвання яе, як рынка збыту для сваёй прадукцыі і ператварэння ў аграрны поўкаланіяльны прыдатак сваёй гаспадаркі.

Тыя-ж агрэсіўныя мэты і далейшую экспансію ў Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропе праследуюць германскія фашысты ў будаўніцтве аўтастрады Брэслаўль—Брно—Вена, перасякаючую ўпоперак з поўначы на поўдзень тэрыторыю Чэха-Славакіі. Будаўніцтва канала Дунай—Одэр—Эльба, якое пачынаецца ў першым квартале гэтага года, па свайму значэнню далёка выходзіць за рамкі закабалення чэха-славацкай дзяржавы. Тут таксама бярэцца пад увагу стварэнне ваенна-стратэгічных пазіцый Гітлера, пагражаючых незалежнаму існаванню народаў Дунайскага басейна. Аднак, фашысцкая Германія не абмяжоўваецца толькі сваімі дыктатамі ў гэтай галіне. Апошняя паездка ў Берлін міністра замежных спраў Чэха-Славакіі Хвалкоўскага паказала, што Гітлер ужо ідзе па лініі накладання на Чэха-Славакію кантрыбуцый.

Ва ўльтыматыўнай форме ёй зараз прапанавана з Берліна не толькі спыніць антыгерманскія выступленні ў прэсе і закрыць рад органаў друку, але і скараціць колькаснасць чэха-славацкай арміі з 40 да 10 дывізій, зволіўшы ў адстаўку віднейшых яе генералаў, у першую чаргу міністра нацыянальнай абароны Сыровы, міністра чыгунак, пошт і тэлеграфаў генерала Эліаш і начальніка генеральнага штаба чэха-славацкай арміі генерала Крэйчы. Адбыўшаяся гэтымі днямі адстаўка апошняга гаворыць аб тым, што ўрад Берана прыняў і гэты чарговы дыктат фашысцкай Германіі.

Апрача таго, у якасці кантрыбуцый Чэха-Славакіі прапанавана перадаць Германіі частку залатога запасу, значнай колькасці (30.000 вагонаў) чыгуначнага рухомага састава і т. д. У той-жа час Хвалкоўскаму ўказана на неабходнасць знішчэння і выгнання яўрэяў з дзяржаўных, гаспадарчых і грамадскіх арганізацый краіны. Усе гэтыя патрабаванні, якія носяць небывала наглы характар, маюць мэтай нанесці далейшы палітычны і эканамічны ўдар чэха-славацкай незалежнасці, поўнасцю паставіць яе на службу агрэсіі Гітлера ў Паўднёва-Усходняй Еўропе.

Адначасова з гэтым узмацняецца падрыўная дзейнасць гітлераўскай агентуры ўнутры краіны, якая таксама накіравана супроць рэштак дэмакратычнага ладу і на поўную фашызацыю Чэха-Славакіі па ўзору Берліна. Агульнавядома, што рэакцыйна-фашысцкая група чэха-славацкай буржуазіі, прадстаўленая ва ўрадзе на пасту прэм'ер-міністра вядомым германафілам Беранам, старанна выконваючы ўсе ўказанні з Германіі, вядзе сваю краіну па шляху страты Чэха-Славакіяй сваёй нацыянальнай незалежнасці і падначалення ваенна-захватніцкім імкненням германскага імперыялізма.

Устанаўленне ненавіснага фашысцкага рэжыма ў аўтаномных частках Чэха-Славацкай рэспублікі, у Славакіі і Карпацкай Украіне, разгул тэрору,— такія далёка не канчатковыя вынікі мюнхенскага «міратворства» і ўгодніцтва Гітлеру.

Газета «Тан» паведамляе, што італьянскі міністр Чыано пры наведанні Бялграда прапанаваў Югаславіі абмеркаваць з Венгрыяй пытанні, звязаныя з магчымасцю заключэння паміж імі пакта аб ненападзе і дружбе, зразумела, пад апякунствам Рыма. У якасці першага крока, маючага на ўвазе эканамічнае закабаленне Югаславіі, Італія прадаставіла ёй крэдыт у 500 мільёнаў лір.

Усё гэта сведчыць аб росце супярэчнасцей паміж германскім і італьянскім імперыялізмам у краінах Дунайскага басейна, якія з'яўляюцца аб'ектамі каланіяльнага захвату.

Такім чынам, неспакойна, аднак, не толькі ў Заходняй Еўропе, дзе ля берагоў англа-французскіх тэрыторый фашысцкія агрэсары, выкарыстоўваючы свайго наёмніка Франко і бамбардыруючы іспанскія гарады, рыхтуюць удар па інтарэсах Англіі і Францыі ў Міжземным моры і ў Афрыцы. Напружанае становішча ствараецца таксама і ў краінах Паўднёва-ўсходняй Еўропы. На яркіх прыкладах малых дзяржаў зараз ужо відавочна да чаго прыводзіць палітыка поўнага падначалення ўплыву фашысцкіх агрэсараў. Не так даўно Венгрыя далучылася да так званага «антыкомінтэрнаўскага пакта». Гэты крок венгерскага ўрада азначаў страту поўнай самастойнасці знешняй палітыкі Венгрыі.

Совецкі Саюз заўсёды стаяў на варце свабоды і самастойнасці ўсіх краін і народаў і не рабіў у сваёй палітыцы розніцы паміж малымі і вялікімі дзяржавамі. Нэ маючы спецыяльных палітычных і эканамічных інтарэсаў у адносінах з Венгрыяй, Совецкі Саюз падтрымліваў з гэтай краінай нармальныя адносіны, устрымліваючыся ад усякага ўмяшання ў тэрытарыяльныя і іншыя яе спрэчкі з яе суседзямі.

Аднак, СССР не мог не палічыцца з тым фактам, што Венгрыя, асабліва ў апошні час, ахвотней іншых краін ішла па шляху страты сваёй незалежнасці і бясспрэчнага выканання ўсіх патрабаванняў блока фашысцкіх агрэсараў. Яна не толькі заключыла «культурнае пагадненне» з Японіяй і прызнала, у парушэнне пастаноў Лігі нацый, Манчжугуо, але і пайшла ў асобе ўрада Імрэдзі на выданне, па берлінскай указцы, антысеміцкіх законаў, што і паслужыла адной з прычын адстаўкі ўрада.

Усё гэта не магло не паслужыць падставай для совецкага ўрада пры вынясенні рашэння аб ліквідацыі паўпрэдства СССР у Будапешце з усімі выцякаючымі адсюль вынікамі для венгерскай місіі ў СССР і ўсёй знешняй палітыкі венгерскіх патрыётаў Берліна.

Палітыка капітуляцыі, праводзімая венгерскім урадам перад фашысцкай Германіяй, штурхае краіну ў кабалу да Гітлера, што выклікае незадаваленне шырокіх мас. Гэта прывяло ўжо да аб'яднання ў краіне ўсіх апазіцыйна настроеных супроць урада элементаў, якія згрупіравалі вакол сябе не толькі дэмакратычных асоб, але і рад дэпутатаў парламента, прадстаўляючых інтарэсы ўплывовых палітычных партый. У памяці народных мас яшчэ вельмі свежае ўражанне ад раз'юшанай агрэсіі ў адносінах Аўстрыі і Чэха-Славакіі. Набліжэнне да венгерскіх граніц германскіх войск узмацніла пагрозу тэрытарыяльнай цэласнасці Венгрыі. Таму шырокія народныя масы ва ўсведамленні гэтай небяспекі гітлераўскага ўтаржэння выступаюць супроць капітулянцкай палітыкі ўрада і агентуры германскага фашызма ў краіне, за захаванне незалежнасці Венгрыі і адыходу яе ад уплыву фашысцкага блока «асі Рым—Берлін».

Такое-ж супраціўленне з боку народных мас сустракае і палітыка фашызацыі ўнутры краіны. Адстаўка кабінета Імрэдзі ёсць рэзультат супраціўлення і пратэсту народа супроць палітыкі падначалення Венгрыі італа-германскаму імперыялізму.

У рэзультаце незадаволення з боку народных мас прагітлераўскай палітыкай, небывалае абвастрэнне ўнутрыпалітычных супярэчнасцей паслужылі прычынамі пры адстаўцы ўрада і ў Югаславіі, узначальваў які Стаядзіновіч.

Пасля Мюнхена Стаядзіновіч ператварыўся ў прамога агента гітлераўскай Германіі і выканаўцам яе захватаў у Дунайскім басейне. Больш таго, ён прабаваў пабудзіць Румынію таксама капітуліраваць перад Гітлерам і перад яго васалам Венгрыяй, прэтэндуючай на частку яе тэрыторыі—Трансільванію.

Прадаўжаючы палітыку падпарадкавання незалежнасці Югаславіі інтарэсам «асі Берлін—Рым», Стаядзіновіч гарантаваў Італіі балканскі тыл на выпадак вайны яе супроць Францыі. Такую-ж палітыку страты нацыянальнай незалежнасці праводзілі Стаядзіновіч і яго аднадумцы і ў эканамічнай галіне. Услед за германскім капіталам у ваенную прамысловасць Югаславіі пранікае і італьянскі. Будаўніцтва італьянцамі поперак краіны аўтастрады, прадастаўленне італьянскімі прамыслоўцамі на кабальных умовах пазыкі югаслаўскаму ўраду — усё гэта рэзультат проіскаў германа-італьянскага фашызма, праследуючых мэту ператварэння краіны з велізарнымі прыроднымі багаццямі ў ваенна-стратэгічны тыл Германіі і Італіі.

Палітыка зближэння з германа-італьянскім імперыялізмам, ліквідацыя ўсіх дэмакратычных свабод і забарона рабочых партый і прафсаюзаў сустрэла энергічны адпор з боку шырокіх мас народа.

Не гледзячы на жорсткі тэрор і рэпрэсіі з боку рэакцыі, узначальваемай Стаядзіновічам, у краіне моцна ўзрос апазіцыйны рух супроць палітыкі ўнутранай фашызацыі і запродажу нацыянальнай незалежнасці Югаславіі блоку агрэсараў. Шырокі размах у сувязі з гэтым набыў рух апазіцыі, кіруемай лідэрам харвацкай сялянскай партыі Мачэкам, аб'яднаўшай вакол сябе апазіцыйна-дэмакратычныя элементы сербаў, славенцаў і харватаў. У галіне ўнутранай палітыкі Мачэк і яго прыхільнікі дабіваюцца вырашэння харвацкага пытання ў рамках федэратыўнага ўстройства Югаславіі і на падставе захавання дэмакратычных свабод. У галіне знешняй палітыкі — арыентацыі Югаславіі на дэмакратычныя краіны, зацікаўленыя ў захаванні міру. Гэта праграма апазіцыі, з якой яна выступала ў выбарчай кампаніі ў снежні 1938 года, па сутнасці з'яўляецца праграмай барацьбы за захаванне незалежнасці Югаславіі, супроць здрадніцкай палітыкі мюнхенскіх «міратворцаў» і накіравана супроць капітулянцкай палітыкі перад германа-італьянскім фашызмам. І невыпадкова ўжо тады народы Югаславіі аддалі 40 проц. сваіх галасоў за апазіцыйны блок, супроць Стаядзіновіча.

Апрача Чэха-Славакіі, Венгрыі і Югаславіі, вялікае месца адведзена ў заваявальных планах «Трэцяй імперыі» і Румыніі. Румынія, валодаючы багатымі прыроднымі багаццямі і сельскагаспадарчай сыравінай і ў першую чаргу нафтай, даўно прыцягвае позіркі германскіх імперыялістаў. Таму фашысцкая Германія імкнецца і палітычна і эканамічна падпарадкаваць свайму ўплыву Румынію.

Вынікі Мюнхена і дунайскія проіскі германа-італьянскага фашызма моцна абвастраюць пагрозу незалежнасці малых народаў у Паўднёва-ўсходняй і Балканскай Еўропе. Чым энергічней будзе супраціўленне народаў гэтых краін палітыцы патурання і капітуляцыі перад падпальшчыкамі вайны, тым мацней будзе фронт гэтых краін у барацьбе супроць фашысцкага варварства, за захаванне сваёй нацыянальнай незалежнасці.

І. АЛАУ.

СУСТРЭНЕМ XVIII З'ЕЗД ПАРТЫІ НОВЫМІ ВЫДАТНЫМІ ПЕРАМОГАМІ

ВЫСОКІ КЛАС СТАХАНАЎСКАЙ РАБОТЫ

Багаты падзеямі быў першы дзень сталінскай дэкады імені XVIII з'езда ВКП(б) на менскім станкабудаўнічым заводзе імені Кірава. Работа цэхаў, пралётаў і брыгад вызначалася ўчора сваёй зладжанасцю і высокай прадукцыйнасцю.

З выключным энтузіязмам працавалі стаханаўцы новамеханічнага цэха. Яшчэ задоўга да пачатку рабочага дня каля кожнага станка ляжалі неабходныя дэталі і інструменты. Ні адна мінута не была патрачана дарэмна. Токары, фрэзероўшчыкі, стругалі ўкладвалі ў работу ўвесь свой стаханаўскі вопыт, усё сваё ўменне.

У часе абедзенага перапынку майстры далажылі начальніку цэха тав. Мацюшу аб рэзультатах першай палавіны рабочага дня. Многія стаханаўцы дасягнулі небывалай выпрацоўкі. Камсамолец-токар тав. Рудкоўскі на працэсе абточкі нацяжных планак да нажовачнага станка за 3 гадзіны і 40 мінут даў 160 проц. дзённага задання. За гэты-ж час токар тав. Фрыдлянд выканаў дзённую норму на 170 проц.

Старшыня цэхавага камітэта токар тав. Мінаеў абавязаўся ў дні дэкады выконваць сваю норму на 200 проц. Сваё слова ён з чэсцю стрымаў. Дзённае заданне тав. Мінаеў выканаў за першую палавіну рабочага дня.

За выдатныя якасныя паказальнікі дырэкцыя дазволіла растачніку тав. Пугачу, стругальшчыку тав. Янушкевічу і інш. ставіць сваё кляймо і здаваць апрацаваныя імі дэталі непасрэдна ў кладовую. У першы дзень сталінскай дэкады тт. Пугач і Янушкевіч выканалі сваё дзённае заданне звыш чым на 200 процантаў.

Энергічна працуюць слесары-зборшчыкі. Брыгада майстра тав. Сачука ў лютым выпусціла звыш плана 5 цэнтравальных станкоў. У гэтай дэкадзе яна дасць дадаткова яшчэ два такія станкі. Стаханаўцы брыгады тт. Шведкоўскі, Сапун і Купрэйчык выканалі ўчора сваю норму на 215—220 проц.

У лёгкакацельным цэху прыступілі да выканання адказнага ўрадавага задання па выпуску газагенератарных установак для трактараў. Выраб складаных вузлоў даручан старым кадравым рабочым. Вялікую дапамогу ў асваенні газагенератарнай установкі аказвае заводу інжынер-механік інстытута торфу Акадэміі навук БССР, узнагароджаны медаллю «За трудовую доблесть», Майсей Якаўлевіч Глускін.

ЗАБЯСПЕЧЫМ ВЫСОКАПРАДУКЦЫЙНУЮ РАБОТУ

Па прыкладу перадавых прадпрыемстваў рэспублікі калектыў рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў менскага скурзавода «Большэвік» праводзіць з 1 па 10 сакавіка сталінскую дэкаду імені XVIII з'езда ВКП(б).

Для забеспячэння высокапрадукцыйнай работы ў дні дэкады намечан рад рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў. Пераводзяцца на індывідуальныя прывады 5 машынак па выдзёргванню шчаціны. Да альтэр-машыны прыстасоўваецца тормаз, што знішчыць прастоі і інш.

Датэрмінова выканаўшы лютаўскую вытворчую праграму, калектыў абавязваецца працаваць у гэтыя дні яшчэ лепш, яшчэ больш прадукцыйна, каб сустрэць XVIII з'езд ВКП(б) новымі вытворчымі перамогамі.

Дырэктар завода НЕГНЯВІЦКІ.
Сакратар парткома БАРШАЙ.
Старшыня заўкома КІРЗНЕР.
Тэхнарук ВАЛКОЎСКІ.

Стаханаўцы: КАНАРСКІ, РОДКІН, РУНЕЦ, ПАШКОЎСКІ, КАНАПАЦКІ, БАБЫРЫН.

У сям'і Арыставых ў машыністы. Міхаілу Ефімавічу Арыставу 69 год. Ён прапрацаваў на чыгуначным транспарце 43 годы, з іх 35 год машыністам. Зараз тав. Арыстаў працуе памочнікам дзяжурнага паравознага дэпо станцыі Менск-Таварная. Сын — Леанід Міхайлавіч, кандыдат ВКП(б)—працуе машыністам-інструктарам паравознага дэпо, а жонка Леаніда Міхайлавіча — Марыя Аляксандраўна Гольдштэйн, член ВКП(б), адной з першых жанчын у СССР атрымала ў 1931 годзе званне машыніста і працуе дзяжурным паравознага дэпо станцыі Менск-Таварная. Машыністы Арыставы спаборнічаюць з машыністамі паравознага дэпо станцыі Орша за пачэснае права весці ў Маскву паязды з делегатамі ад БССР на XVIII з'езд ВКП(б). НА ЗДЫМКУ: сям'я машыністаў Арыставых (злева направа) — Леанід Міхайлавіч, яго жонка Марыя Аляксандраўна і бацька Міхаіл Ефімавіч.
Фото Шышко (Фотахроніка БЕЛТА).

СТАЛІНСКАЯ ДЭКАДА НА ФАБРЫЦЫ „СЦЯГ ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫІ“

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Пяцітысячны рабочы калектыў швейнай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» па-баявому выконвае ўзятыя на сябе абавязацельствы ў перадз'ездаўскім спаборніцтве.

26 лютага фабрыка датэрмінова выканала лютаўскую праграму і дала звыш плана на 236 тысяч рублёў прадукцыі. Рады стаханаўцаў за гэтыя дні павялічыліся на 225 чалавек. 3100 рабочых і работніц заключылі паміж сабой індывідуальныя соцдагаворы на дастойную сустрэчу XVIII з'езда ВКП(б).

Стаханаўцы і ўдарнікі фабрыкі паказваюць высокія ўзоры работы. Стаханаўка цэха паліто тав. Крылова дабілася рэкорднай выпрацоўкі — 350 проц. нормы. Стаханавец гэтага-ж цэха т. Баранаў выконвае сваю норму на 260 проц. На 170 проц. выконвае сваю норму стаханаўка касцюмнага цэха тав. Козікава і т. д.

Добра працуюць ленты майстраў тт. Фельдмана і Фрухлендэра (цэх паліто) і т. Блюмкіна (касцюмны цэх). Гэтыя ленты сістэматычна выконваюць сваю вытворчую праграму на 120—140 проц.

1 і 2 сакавіка на фабрыцы адбыліся сходы партыйнага, гаспадарчага і прафсаюзнага актыва і мітынгі рабочых, на якіх прынята рашэнне правесці, па прыкладу калектыва рабочых менскага станкабудаўнічага завода імені Кірава, з 1 па 10 сакавіка сталінскую дэкаду стаханаўскай работы. Увесь пяцітысячны калектыў рабочых, работніц, служачых, інжынераў і тэхнікаў фабрыкі аднадушна ўключыўся ў сталінскую дэкаду і ўзяў на сябе рад канкрэтных абавязацельстваў:

Да дня адкрыцця з'езда даць дадаткова звыш плана прадукцыі на 115 тысяч рублёў, перавысіўшы раней узятыя абавязацельствы на 13 тысяч рублёў.

Поўнасцю асвоіць новы асартымент асенне-летняга паліто.

Закончыць знаходзячыяся ў стадыі рэалізацыі рад вытворча-тэхнічных і рацыяналізатарскіх мерапрыемстваў: ўстаноўка 15 агрэгатных дошак новай канструкцыі, 50 вінтавых металічных крэслаў, 25 быстраходных машын 12-га класа, ізаляцыя верхніх і ніжніх крышак 20 гофманскіх прэсаў і інш. Асобныя тэхнічныя мерапрыемствы, як абсталяванне і пуск у эксплаатацыю эксперыментальна-механічнай майстэрні па вывучэнню і ўкараненню новай тэхнікі і механізацыі вытворчасці і інш., праведзены ўжо ў жыццё.

Калектыў фабрыкі абавязваецца знамянальную дату—дзень адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б), з трыбуны якога выступіць вялікі Сталін, — сустрэць яшчэ большым разгортваннем соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху, новымі вытворчымі перамогамі.

З. ЛАРЫСАЎ.

ДАТЭРМІНОВА ВЫКАНАЛІ КВАРТАЛЬНЫ ПЛАН ПА ВЫПУСКУ ЗАПЧАСТАК

ОРША. (Кар. «Звязды»). Шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва на дастойную сустрэчу XVIII з'езда ВКП(б) у калектыве аршанскага механічнага завода «Чырвоны барэц». Датэрмінова 1 сакавіка завод выканаў квартальны план па выпуску запчастак для трактараў у колькасці 5 тыс. штук. Паспяховаму выкананню плана па вырабу запчастак спрыяла рэалізацыя рацыяналізатарскай прапановы майстра завода тав. Мееровіча па апрацоўцы флянсаў, што павялічыла прадукцыйнасць больш чым у чатыры разы.

На заводзе няма ні аднаго рабочага, які-б не выконваў норму выпрацоўкі. Выкананне норм па заводу складае ў сярэднім 181 проц.

Высокую прадукцыйнасць працы паказваюць стаханаўцы тт. Палякоў і Загорскі, якія сістэматычна выконваюць сваю норму на 500 проц.

Завод таксама выпусціў звыш плана 34 вентылятары.

ВОПЫТ ПЕРАДАВІКОЎ — УСІМ ФІНРАБОТНІКАМ

Работнікі ашчадных і дзяржкрэдыту раёнаў БССР, уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б), з чэсцю выконваюць свае абавязацельствы.

Кантралёр ашчадкасы Станькаўскага сельсовета Менскага раёна В. А. Барашоўская на аснове штодзённай [illegible] масава-растлумачальнай работы, арганізацыі індывідуальных гутарак з калгаснікамі на кароткі час дабілася [illegible] сумы ашчадных укладаў на 40.000 рублёў.

З часцю выконвае свае перадз'ездаўскія абавязацельствы кантралёр Вігасаўскай сельашчадкасы Дрысенскага раёна тав. Занькевіч. План першага квартала па ўкладах ён выканаў на звыш 300 процантаў.

Узоры большэвіцкай работы паказвае камсамолка кантралёр ашчадкасы пашты аддзялення гор. Шклова тав. Шутава. Узятае абавязацельства — павялічыць да дня адкрыцця XVIII з'езда ВКП(б) суму ўкладаў у ашчадкасу на 10 тыс. рублёў яна ўжо з поспехам выканала.

Кантралёр Салтанаўскай ашчадкасы Жлобінскага раёна тав. Зінкевіч рост укладаў на 50 працэнтаў. Зінкевіч за адну дэкаду дабіўся роста большых укладаў на 50 чалавек.

Перадз'ездаўскія абавязацельствы паспяхова выконвае і кантралёр Стрэшынскай ашчадкасы гэтага-ж раёна тав. [illegible].

У час правядзення справаздачы па ашчадкасах з'явіўся вялікі рост [illegible] ашчадкасы Мазырскага раёна. [illegible] Слуцкага раёна апошнія [illegible] ашчадкасах звыш 80.000 рублёў.

Вопыт перадавых людзей селіцца [illegible] ашчадкасах [illegible] працоўных [illegible] аппарата ашчадкас.

Б. ПЕРАЛЬМАН.

НАСУСТРАЧ З'ЕЗДУ

Выдатныя падарункі XVIII з'езду ВКП(б) прыгатавалі машыністы Гомельскага паравознага дэпо. Брыгада паравоза № 42-17 за першую палавіну лютага эканоміла 23 тоны паліва. Машыністы гэтага паравоза тт. Руцкоў і Сяскай? за 20 дзён лютага зэканомілі больш 24 гадзін на [illegible] дарозе. Дакладна па графіку водзяць пасажырскія паязды правіднаастоўцы тт. Чыж і Кульвінскі. За дзве дэкады лютага машыністы гэтай паравознай калоны правядзення на 90 [illegible] нормы.

Стаханаўская заводскі жанчын-лесарубаў арганізавана ў Жыткавіцкім лесгаспрамгасе. Члены гэтага калгаса тт. Лаўнікевіч, Тарганская, Рудніцкая і Лазута з дня ўзяцця абавязацельстваў выкананы яе за ўсё па 150 проц. Яна адкрыцця з'езда партыі норму абавязалася на 200 працэнтаў.

УПЕРАДЗЕ — БРЫГАДЫ ЛАЗАРАВАЙ І ПЕХЦЕРАВАЙ

ЧАВУСЫ. (Кар. «Звязды»). Калектыў чавускага ільнозавода з поспехам рэалізуе свае перадз'ездаўскія абавязацельствы. 20 лютага датэрмінова выканана месячнае заданне па выпуску доўгага і кароткага ільнавалакна.

У перадавых радах спаборнічаючых на дастойную сустрэчу XVIII з'езда партыі ідуць брыгады швінгтурбіннага цэха. Брыгада тав. Лазаравай за першыя 20 дзён лютага выпрацавала 3.725 кілаграмаў валакна — 106 проц. месячнага плана; брыгада тав. Пехцеравай штодня выконвае сваю норму на 190—200 проц.

С. КАЗНАЧЭЕЎ.

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР

АБ ВЫКАНАННІ ПЛАНА АСЕННЕ-ЗІМОВАГА РАМОНТУ ТРАКТАРАЎ МТС НА 25 ЛЮТАГА 1939 ГОДА (у процантах)

ВОБЛАСЦІ	Капітальны рамонт			Бягучы рамонт			
	Трактараў усіх марак	У тым ліку: Гусенічных	«У-2»	Трактараў усіх марак	У тым ліку: «ЧТЗ»	«СТЗ-НАТІ»	«У-2»
Віцебская	99,2	54,2	66,7	68,5	28,6	43,2	134,5
Гомельская	96,2	105,2	56,2	94,1	33,3	90,0	214,3
Магілёўская	88,2	30,8	87,5	72,2	26,5	42,0	148,9
Менская	91,5	54,8	41,2	79,6	49,5	86,4	137,8
Палеская	94,0	25,0	40,0	81,3	48,1	73,7	180,0
Па БССР	92,4	53,3	56,0	76,4	35,9	64,2	150,7
Было на 20/II 1939 г.	88,3	51,7	48,0	71,2	32,6	60,6	126,6

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЗЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

ЗАБЫЛІСЯ АБ НАСЕННІ

Перадавыя калгасы Клімавіцкага раёна рыхтуюць большавіцкую сустрэчу надыходзячай вясне. Уключыўшыся ў соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б), яны пачалі падрыхтавацца да вясны і ўжо гатовы пачаць палявыя работы. У калгасе «ІІІ Інтэрнацыянал» у дастатковай колькасці засыпана і ачышчана насенне, адрамантаван інвентар, вывезена многа торфу і гною. Добра рыхтуюцца да веснавой сяўбы калгасы «Юны комунар», «Запавет Леніна», Дубраўскага сельсовета, і іншыя.

У цэлым жа раён дрэнна рыхтуецца да сяўбы. Кіраўнікі раёна, і асабліва зямельны аддзел раёна і МТС, не скарысталі палітычнага ўздыму калгаснікаў, слаба мабілізавалі іх на завяршэнне падрыхтоўкі да сяўбы.

На 20 лютага насенне яравых культур засыпана калгасамі раёна толькі на 62 проценты да плана. У Лазовіцкім сельсовеце ні адзін калгас яшчэ не засыпаў поўнасцю патрэбнай колькасці насення. У калгасе «Труд», Дамамерыцкага сельсовета, не засыпана ні аднаго кілограма насення. Засыпанае насенне захоўваецца разам з бурачным зернем. У калгасах імені Кагановіча, [illegible] сельсовета, імені Сталіна, [illegible] сельсовета, і ў радзе другіх засыпанае насенне непрыгодна для сяўбы. У цэлым па раёну яшчэ не абмалочана 1/4 леташняга ўраджаю. Для калгасаў Красавіцкага сельсовета патрэбна 179 цэнтнераў ільнасемя, а не засыпана ніводнага кілограма.

Сортаабмен у раёне не арганізован. З 164 калгасаў толькі тры абмянялі сваё насенне. Зусім не пачат унутрыкалгасны сортаабмен. На складах Заготзярна знаходзіцца 1730 цнт. сартавога насення. Усе складскія памяшканні заняты, няма куды ссыпаць прыбываючае сартавое насенне.

Зіма канчаецца, а вываза са складоў мінеральных угнаенняў яшчэ [illegible]. На 15 лютага на складах [illegible] знаходзілася 575 тон угнаенняў. За студзень калгасы вывезлі толькі 20 тон. Такімі-ж тэмпамі праходзіць вываза ўгнаення і зараз.

З 11 калгасаў Галіцкага сельсовета вывазку ўгнаенняў пачаў толькі адзін калгас — «Чырвоны пахар». Такое становішча зусім не трывожыць старшыню сельсовета тав. Манетава. Зусім не пачалі вывазку мінеральных угнаенняў калгасы Хатовіцкага і Кісялёва-Буданскага сельсаветаў.

Вельмі дрэнна вывозка загатоўка гною і торфу. За зімовы перыяд патрэбна было вывезці на палі 170 тысяч тон гною, а вывезена 21.500 тон. План загатоўкі і вывазкі торфу выкананы толькі напалавіну.

У мінулым годзе калгас «Высокае» Красавіцкага сельсовета, атрымаў высокі ўраджай. [illegible] у калгасе не скарыстаны торф, мінеральныя ўгнаенні, попел і памёт. [illegible]

Агратэхнічная вучоба калгаснікаў не арганізавана. Курсы па перападрыхтоўцы калгасных кадраў не працуюць. Дырэктар Клімавіцкай МТС тав. Доўмін лічыць, што агратэхвучобу павінен праводзіць райза, а райза (заг. тав. Аксёнаў) звальвае арганізацыю вучобы на МТС.

Райком партыі (сакратар тав. Харланава) і райвыканком (старшыня тав. Токвіль) не прымаюць меры, каб неадкладна ліквідаваць адставанне. Незразумела, чаму з такім становішчам мірацца кіруючыя арганізацыі Магілёўскай вобласці.

Г. СЯРГЕЕНКА.

ВЫТВОРЧАСЦЬ ДРОБНЫХ ГІДРАТУРБІН

Бабруйскі завод імені Сталіна з'яўляецца невялікім прадпрыемствам сярэдняга машынабудаўніцтва. Год 10 таму назад на гэтым заводзе выраблялiся толькі вулічныя ліхтары і іншыя дробныя металавырабы.

5 год назад мы атрымалі першыя заказы на выраб гідратурбін для калгасных электрастанцый. З вялікай энергіяй узяўся наш калектыў рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў за асваенне новага віду прадукцыі. Першыя тры вертыкальныя гідратурбіны былі выпушчаны ў 1935 годзе. У далейшым турбіны сталі асноўнай прадукцыяй завода.

У першым годзе трэцяй сталінскай пяцігодкі мы далі краіне 29 турбін, сярод іх — гарызантальныя турбіны №№ 4, 5 магутнасцю ў 150 кіловат, двайныя № 4 ў 400 кіловат і франтальныя № 2 у 122 кіловаты. У красавіку—маі будуць гатовы яшчэ 15 турбін магутнасцю ў 1.100 кіловат.

За прайшоўшыя тры годы завод набыў вялікі вопыт і навык у турбінабудаўніцтве. Мы набылі мадэлі, інструменты і частку прыстасаванняў. Галоўнае — выхаваны добрыя кадры рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў.

У тэзісах даклада таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б) вялікая ўвага аддаецца пытанню далейшага развіцця будаўніцтва невялікіх мясцовых гідрастанцый. У сувязі з гэтым перад намі адкрываюцца вялікія перспектывы.

Наш завод можа быць ператворан у сур'ёзную базу вытворчасці дробных гідратурбін. Для гэтага неабходна правесці некаторую рэканструкцыю асобных цэхаў і ўчасткаў і тэхнічна аснасціць завод.

У нас няма ні аднаго аўтамата, рэвальверных станкоў. У ліцейным цэху пераважае ручная фармоўка, пад'ёмна-транспартнае абсталяванне зусім прымітыўнае.

Мадэльны цэх, які займае вядучую ролю ў турбінабудаўніцтве, тэхнічна не аснашчон. Мы нават не маем адпаведнага памяшкання для яго.

Трэба адзначыць, што апрача асноўнага віду прадукцыі мы яшчэ займаемся вытворчасцю іншых прадметаў, што адмоўна ўплывае на арганізацыю вытворчага працэса.

Упаўне своечасова ўзнята пытанне на старонках друку аб спецыялізацыі прадпрыемстваў, якія вырабляюць дробныя гідратурбіны. Па маёй думцы, усе астатнія віды работ, якія мы зараз выконваем, можна перадаць бабруйскаму механічнаму заводу імені Варашылава.

Перавод прадпрыемства на турбінабудаўніцтва патрабуе значнага аднаўлення і папаўнення станочнага абсталявання. Усе ўстарэўшыя станкі павінны быць заменены новымі, удасканаленымі спецыяльнымі станкамі, якія адпавядаюць тэхналагічнаму працэсу гідратурбінабудаўніцтва.

Разам з гэтым павінна быць як мага хутчэй вырашана пытанне аб пабудове новай ліцейнай (з адпаведным фармовачным і пад'ёмна-транспартным абсталяваннем), мадэльнага і слясарна-зборачных цэхаў. Неабходна папоўніць завод спецыялістамі па турбінабудаўніцтву.

Рэканструкцыя завода дасць магчымасць шырока разгарнуць вытворчасць удасканаленых тыпаў турбін Каплана, Томана, пачаць вытворчасць аўтаматычных рэгулятараў да турбін сістэмы Фрэнсіс замест ручных рэгулятараў, якія мы зараз вырабляем.

Наша прадукцыя яшчэ вельмі дарагая і мае многа дэфектаў. Таму адной з асноўных задач калектыва ў трэцяй пяцігодцы з'яўляецца рашучае паляпшэнне якасці прадукцыі і зніжэнне сабекошту.

КАМАЕЎ,
дырэктар бабруйскага завода імені Сталіна.

ШОЛАМ-АЛЕЙХЕМ

2 сакавіка споўнілася васемдзесят год з дня нараджэння таленавітага класіка яўрэйскай літаратуры Шолам-Алейхема. 15 красавіка ўся совецкая грамадскасць будзе святкаваць яго юбілей.

Шолам-Алейхем быў сапраўды народным пісьменнікам і таму яго творчасць так блізка сэрцу кожнага совецкага грамадзяніна. Ён нарадзіўся на Украіне, радзіме вялікага украінскага паэта-рэвалюцыянера Тараса Грыгор'евіча Шэўчэнка.

Жыццёвы і творчы шлях Шолам-Алейхема неадлучны ад жыцця яго народа, ад той краіны, дзе ён нарадзіўся, жыў, тварыў і ў будучыню якой глыбока верыў.

У 80-х годах мінулага стагоддзя Шолам-Алейхем выступіў з разгорнутай праграмай сваіх літаратурных поглядаў. У адным са сваіх асноўных тэзісаў ён сцвярджае:

«Каб быць народным пісьменнікам, трэба быць **таленавітым** пісьменнікам і патрыётам, чалавекалюбівым, трэба любіць народ і творачы, і смеючыся аставацца яму верным».

Калі Шолам-Алейхем стаў упорна рэалізоўваць сваю праграму ў творчасці, усе гэтыя асноўныя моманты атрымалі яшчэ больш ясную і выпуклую форму. Яны вызначыліся асабліва ясна ў яго лепшых творах «Менахем-Мендл», «Тэв'е-малочнік», «Хлопчык Мотл» і інш. Гэтыя творы характэрны сваім глыбокім крытычным рэалізмам, цеснай сувяззю з сучаснасцю, глыбока-народным сардэчным юмарам, праўдзівасцю і масавасцю. У свой час гэтыя якасці творчасці Шолам-Алейхема адзначыў Алексей Максімавіч Горкі.

Яўрэйская буржуазная крытыка, ворагі народа ўзводзілі паклёп на вялікага яўрэйскага пісьменніка. Яны выдумвалі розныя небыліцы, гаварылі аб тым, што Шолам-Алейхем пісьменнік безыдэйны, які маскіруецца, «адджартоўваецца» сваім юмарам ад сур'ёзных пытанняў сапраўднасці. Гэта вялікае глупства! Хто ўважліва чытаў Шолам-Алейхема, той бачыў яго глыбокі рэалізм з усімі істотнымі працэсамі соцыяльнага жыцця яго народа і краіны ў цэлым.

Да якой праўдзівасці Шолам-Алейхем падымаецца ў сваёй творчасці, можна пераканацца хаця-б на адным прыкладзе з яго твору «Менахем-Мендл». Тут мы знаходзім яркія мастацкія ілюстрацыі к таму, аб чым гаворыцца на глыбока-навуковай мове ў «Кароткім курсе гісторыі ВКП(б)».

«Прамысловы ўздым 90-х гадоў быў звязан у першую чаргу з узмоцненым чыгуначным будаўніцтвам. За дзесяцігоддзе (1890—1900 годы) было пабудавана звыш 21 тысячы вёрст новых чыгуначных шляхоў. Чыгункам патрабавалася велізарная колькасць металу (на рэльсы, паравозы, вагоны), патрабавалася ўсё больш апалу, каменнага вугалю і нафты. Гэта прывяло да развіцця металургіі і апалавай прамысловасці».

Свой твор «Менахем-Мендл» Шолам-Алейхем пачаў пісаць у пачатку 90-х гадоў. І вось што піша з вялікага горада (Егупец) Менахем-Мендл сваёй жонцы ў Касрылаўку:

«...Па-другое, ды будзе табе вядома, што пытанне аб паперах, гэта не так як ты думаеш, проста папера, так толькі гавораць—папера,—а на самай справе пад гэтым падразумяваюць акцыі, пецярбургскія акцыі, напрыклад: «Пуцівіль», «Транспарт» «Волга», «Мальцэвы» і т. д. Гэта ўсё такія фабрыкі, дзе выпрацоўваюцца чыгункі па акцыях, гэта значыць, выпускаюць акцыі на сотню, а плоцяць за іх тры таму, што даюць «дэвендэнт»; чым больш «дэвендэнт», тым лепш...»

Далей Менахем-Мендл піша аб вялікім попыце на гэтыя акцыі, аб сапраўдным «транспартным» псіхозе. Мужчыны, жанчыны, урачы, служкі, прыслугі, рамеснікі, хто толькі не мае «транспарт». Тут, калі яўрэй з яўрэем сустракаецца, першае вітанне: «як сёння транспарт?», заходзіш у рэстарацыю, цябе сустракае гаспадыня, «як сёння транспарт?» Ідзеш купіць каробку запалак, цябе крамнік пытае: «як сёння транспарт?..»

Але годы прамысловага ўздыму змяняюцца крызісам:

«Як і ва ўсіх капіталістычных краінах, у дарэвалюцыйнай Расіі годы прамысловага ўздыму змяняліся гадамі прамысловых крызісаў, застою прамысловасці, якія цяжка ўдаралі па рабочаму класу, асуджалі сотні тысяч рабочых на беспрацоўе і галечу». (Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 7).

У гэты час Менахем-Мендл піша жонцы:

«Аб транспарце ўжо не гавораць. Транспарт цяпер праваліўся скрозь зямлю. Ніхто не бярэ іх (акцыі) у рукі. Гэтак-жа абстаіць справа і з «Волгай»... і другімі паперкамі».

Паказваючы банкротаў у момант крызіса, Менахем-Мендл піша жонцы:

«Але Бродскія (вядомыя кіеўскія цукразаводчыкі. **І. С.**) нейкім цудам выскачылі непашкоджанымі (літаральна—«шчаслівымі») і як на зло я ляжаў з сваім таварам у такіх людзішак, якія з першага націску задыхнуліся».

Словам, крызіс ударае перш за ўсё па маленькіх людзях, вялікія, фабрыканты і купцы, нейкім «шчасцем» выскакваюць непашкоджанымі.

Такім чынам, Шолам-Алейхем, аперыруючы вобразамі, узятымі з канкрэтнай рэчаіснасці яўрэйскага жыцця, у той-жа час закранае і агульныя працэсы. Ён паказвае біржу, як барометр капіталістычнай эканомікі. Праз нацыянальную форму ён дае агульны змест. Такіх прыкладаў можна прывесці вельмі многа.

У творы «Тэв'е-малочнік» адлюстраваны многія істотныя бакі першай рускай рэвалюцыі 1905 г.: прабуджэнне народных мас пад уплывам рэвалюцыйнага ўздыму, іх настрой у часе падрыхтоўкі, перамогі і паражэння рэвалюцыі 1905 г.

У творы «Хлопчык Мотл» паказаны працэсы эміграцыі яўрэйскіх мас у Амерыку пасля паражэння рэвалюцыі 1905 г. Пісьменнік, які сам перажываў трагедыю пагромаў і эміграцыі, змог паказаць гэтыя падзеі з глыбокай выразнасцю. Пісьменнік літаральна хадзіў па пятах сваіх герояў, падслухоўваў усе іх мыслі і гутаркі, усю гаму іх настрояў і перажыванняў.

Шолам-Алейхем быў таксама сваёй творчасцю актыўным удзельнікам барацьбы супроць самадзяржаўя, якое ён глыбока ненавідзеў. Ён напісаў рад алегарычных твораў, накіраваных супроць самадзяржаўя, усяляк высмейваў яго і ў многіх іншых творах. Ён выражаў вялікую сімпатыю рэвалюцыянерам, гаварыў аб іх, як аб святых, беззаветных барацьбітах за наша агульнае шчасце і глыбока перажываў гібель рэвалюцыянераў у жорсткай няроўнай барацьбе.

Рэалістычныя творы Шолам-Алейхема, яго героі, карціны і вобразы і яго багаты творчы вопыт маюць для нас вялікае пазнавальнае і мастацкае значэнне. Яны вучаць нас, як трэба любіць народ, быць патрыётам сваёй радзімы, як цаніць нашу совецкую сапраўднасць і ненавідзець стары капіталістычны свет, яны вучаць нас любіць вялікую партыю Леніна—Сталіна, якая вызваліла нашы народы ад змрочнага мінулага і вядзе да комунізма.

І. СЯРЭБРАНЫ.

НА ЗАВОДЗЕ імені ВАРАШЫЛАВА ПАРУШАЮЦЬ ПРОФСАЮЗНУЮ ДЭМАКРАТЫЮ

VII пленум ВЦСПС у сваіх рашэннях абавязаў кіраўнікоў профсаюзных арганізацый рэгулярна рабіць справаздачы перад членамі профсаюзаў аб сваёй рабоце, чутка адносіцца да рабочых і служачых, задавальваючы іх бытавыя патрэбы.

Гэта важнейшае патрабаванне пленума не выконваецца на менскім станкабудаўнічым заводзе імені Варашылава. Каля двух год прайшло пасля выбараў заводскага камітэта, а старшыня заўкома тав. Дубравіцкі ні разу не зрабіў справаздачы на сходзе рабочых, чым груба парушыў профсаюзную дэмакратыю.

Заўком ні разу не абмеркаваў на сходах такія важныя, цікавячыя ўсіх рабочых пытанні, як аховы працы, становішча тэхнікі безапаснасці, скарыстанне сродкаў соцыяльнага страхавання, работа касы ўзаемадапамогі і т. д.

Рашэнні пленумаў ЦК саюза рабочых станкабудаўнічай прамысловасці ніколі не даводзяцца да рабочых. Не арганізавана вучоба профактыва. Заводскі камітэт вельмі рэдка склікае профгрупоргаў.

РУБІНШТЭЙН.

ІСПАНСКАЯ РЭСПУБЛІКА БУДЗЕ ЗМАГАЦЦА ДА ПОЎНАЙ ПЕРАМОГІ

ЛОНДАН, 1 сакавіка. (ТАСС). Мадрыдскі карэспандэнт газеты «Ньюс кронікл» паведамляе, што ўчора вечарам адбылося пасяджэнне іспанскага кабінета міністраў. На пасяджэнні быў заслухан даклад міністра замежных спраў Альварэса дэль Вайо аб міжнародным становішчы Іспанскай рэспублікі ў сувязі з прызнаннем Англіяй і Францыяй «урада» генерала Франко.

Карэспандэнт далей паведамляе, што ў гутарцы з ім Альварэс дэль Вайо заявіў: «Усе паведамленні, распаўсюджваемыя за граніцай аб непарадках, паніцы і дэмаралізацыі, нібы існуючых у радах рэспубліканцаў, з'яўляюцца ад пачатку да канца хлуслівымі. Замежныя назіральнікі, якія знаходзяцца на нашай тэрыторыі, бачаць, што ў рэспубліцы ўсе на сваіх месцах: урад, армія, народ. Усе ўлічваюць неабходнасць захавання найстражэйшай дысцыпліны, бо гэтага асабліва патрабуе перажываемы рэспублікай момант. Мы не скрываем, што становішча сапраўды цяжкае, але мы разглядаем факты здрава, з поўным спакоем і цвёрдай воляй да перамогі».

Мадрыдскі карэспандэнт газеты «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» перадае сёння раніцай, што ўсе партыі народнага фронта падтрымліваюць рашэнне ўрада Негрына аб прадаўжэнні барацьбы.

Нацыянальная канфедэрацыя працы (анарха-сіндыкалісцкая) апублікавала паведамленне, у якім гаворыцца, што ўсе члены канфедэрацыі намераны прадаўжаць барацьбу з інтэрвентамі і мяцежнікамі. Канфедэрацыя заяўляе: «500 тыс. іспанскіх байцоў і 7 млн. грамадзянскага насельніцтва гатовы абараняць сваю свабоду».

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

У афіцыяльным паведамленні штаба рэспубліканскай арміі, перададзеным мадрыдскай радыёстанцыяй, гаворыцца, што 1 сакавіка на франтах у Іспаніі прадаўжалася зацішша.

Раніцай 1 сакавіка італьянскія самалёты «Савойя» бамбардыравалі порты Гандзія, Алікантэ і Картахена, а таксама прыбярэжныя кварталы Сагунта і Валенсіі. Нанесены некаторыя разбурэнні. Есць афяры.

ДАПАМОГА АНГЛІЙСКАГА НАРОДА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ ІСПАНІІ

ЛОНДАН, 2 сакавіка. (ТАСС). Камітэт дапамогі рэспубліканскай Іспаніі апублікаваў паведамленне, у якім указваецца, што за час з 3 студзеня па 18 лютага з Англіі было паслана ў рэспубліканскую Іспанію харчоў і вугалю на суму звыш 48 тысяч фунтаў стэрлінгаў. Камітэт паслаў значную колькасць каменнага вугалю, бульбы, цукру, какао, сушанай рыбы і т. д.

Узрывы парахавых складаў у Японіі

ТОКІО, 2 сакавіка. (ТАСС). Агенцтва Дамей Цусін паведамляе, што 1 сакавіка ў горадзе Хіраката (за 20 кілометраў на паўночны ўсход ад Осака) адбыўся ўзрыў парахавых складаў. Сіла ўзрыву была настолькі вялікаю, што значная частка горада разбурана.

Узнікшы ў рэзультаце ўзрыву пажар набыў пагражаючыя размеры. У тушэнні пажару прынялі ўдзел: батальён пяхоты, рота інжынерных войск, тысячы паліцэйскіх і некалькі пажарных часцей. Не гледзячы на ўсе намаганні, агонь удалося лакалізаваць толькі позна ноччу.

Паводле папярэдніх даных паліцэйскага бюро, у горадзе разбурана 900 дамоў. У агні загінула 10 чалавек. 510 чалавек атрымалі моцныя апёкі і раненні. 38 чалавек прапалі без весткі.

Улады аддалі загад аб эвакуацыі ўсяго насельніцтва горада.

МАЛАДЫЯ КІТАЙСКІЯ ПАТРЫЁТЫ

ЛОНДАН, 1 сакавіка. (ТАСС). Шанхайскі карэспандэнт газеты «Дэйлі геральд» паведамляе, што сотні маладых кітайскіх служачых замежных устаноў Шанхая ва ўзросце ад 15 да 20 год у ноч з 26 на 27 лютага зніклі з горада. Усе яны, па словах карэспандэнта, пераапрануўшыся ў сялянскае адзенне, невялікімі групамі праскальзнулі міма японскіх вартавых і за горадам былі сустрэты кіраўнікамі кітайскіх партызан. Маладыя патрыёты намераны служыць у партызанскіх атрадах, дзеючых супроць японцаў у правінцыях Аньхуэй, Цзянсі і Хубэй.

АРЫШТЫ ЯПОНСКІХ АФІЦЭРАЎ

ЧУНЦЫН, 2 сакавіка. (ТАСС). Паводле вестак кітайскага друку, у Бэйпіне праводзяцца шматлікія арышты японскіх афіцэраў, западазроных у антываенных настроях. Арышты робіць спецыяльная камісія, прысланая ваенным міністэрствам. У адной брыгадзе было арыштавана 38 афіцэраў і салдат. Усе яны 24 лютага былі адпраўлены пад канвоем у Японію.

ЦЯЖКАЕ СТАНОВІШЧА ГЕРМАНСКІХ СЯЛЯН

ПРАГА, 1 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе германскі журнал «Ды банк», агульная запазычанасць сялянскіх гаспадарак у Германіі складала ў 1938 годзе 2 мільярды марак. Адны толькі праценты па даўгах складаюць 580 мільёнаў марак у год.

Журнал «Віртшафт унд статыстык» паведамляе, што лік выпадкаў продажу сялянскіх гаспадарак з малатка павялічыўся з 1933 года па 1938 год з 5.318 да 10.866, г. зн. больш чым удвая.

ПОЛЬСКА-ГЕРМАНСКІЯ АДНОСІНЫ

ВАРШАВА, 1 сакавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення польскага тэлеграфнага агенцтва, учора ў Берліне пачаліся перагаворы польска-германскай змешанай камісіі па разгляду скаргаў нямецкай меншасці ў Польшчы і польскай меншасці ў Германіі. «Кур'ер варшаўскі» паведамляе, што польска-германскія перагаворы вядуцца па ініцыятыве Германіі.

Па даных польскай статыстыкі, немцаў у Польшчы налічваецца 700.000 чалавек, а палякаў у Германіі — 1.200.000 чалавек.

ПРЫЁМ У СОВЕЦКІМ ПАЎПРЭДСТВЕ Ў ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 2 сакавіка. (ТАСС). Учора ў совецкім паўпрэдстве ў Лондане адбыўся прыём. На прыёме прысутнічаў прэм'ер Чэмберлен і рад членаў урада.

Апрача таго, прысутнічалі дэпутаты англійскага парламента, дыпламатычны корпус і многа дзеячоў навукі, мастацтва і прадстаўнікоў дзелавога жыцця Англіі.

Фінальны матч розыгрышу кубка БССР па хакею. У ніжнім радзе — тав. Тайц уручае кубак БССР па хакею капітану каманды ордэнаноснага таварыства «Спартак».

Фото Б. Шыбашова.

КУБАК БССР ВЫЙГРАЛА ХАКЕЙНАЯ КАМАНДА СПАРТАКАЎЦАЎ

1 сакавіка адбыўся фінальны матч розыгрышу кубка БССР па хакею. На ільду сустрэліся мацнейшыя каманды рэспублікі — ордэнаноснага Інстытута фізкультуры БССР і ордэнаноснага таварыства «Спартак».

Ужо ў першым тайме сказалася перавага спартакаўцаў. К канцу тайма лік быў 1:0 у карысць каманды «Спартак». У другім тайме спартакаўцы забілі яшчэ адзін мяч, не атрымаўшы ў адказ ні аднаго. Рэзультат 2:0.

У НАРКАМАСВЕТЫ НЕ СПЯШАЮЦЦА

ЦК КП(б)Б і Соўнарком БССР абавязалі Наркамасветы выдаць падручнік па рускай мове для беларускіх школ. Улічыўшы асаблівасці выкладання рускай мовы ў беларускіх школах, трэба забяспечыць належную паслядоўнасць вучэння па рускай мове. На 1938-39 вучэбны год такія падручнікі былі выданы ў цэлым радзе рэспублік Саюза.

Нібы заняўся гэтым і Наркамасветы БССР. Тэрмінова і з ліхаманкавай гарачнасцю былі падабраны аўтары для напісання падручніка для 5—6 класаў. Былі вызначаны рэкордныя тэрміны. Адчувалася, што спакой работнікаў НКА быў парушан. Знайшліся, відома, людзі, якія парушылі ў дзелавітасць работнікаў метадычнага сектара Наркамасветы і ўзяліся з усёй сур'ёзнасцю за работу.

І вось у жніўні Наркамасветы накіроўвае аўтараў у Маскву ў НКА РСФСР за рэцэнзіяй на падручнік. Тэрмін — 5—6 дзён. «Нічога не пашкадуем, а рэцэнзія павінна быць да намечанага тэрміну», — заяўляў загадчык сектара праграм і падручнікаў т. Раскін. І сапраўды, хоць і абышлася рэцэнзія паўтары тысячы рублёў, але ў руках тав. Раскіна яна была своечасова.

Здавалася, што т. Раскін мог гардзіцца сваёй настойлівасцю і аператыўнасцю. Аднак задору на далейшае нехапіла. Тут ужо стаяла справа за Раскіным, а гэта... не безапасна. Пасля торгу з аўтарамі на працягу месяца аб аб'ёме кнігі, Раскін даручыў рэцэнзаваць яе кансультанту, работніку НКА, Ліхтэрману. Ну, а хіба не ясна, што ў Ліхтэрмана павінны быць справы больш важныя, чым нейкія падручнікі! І ён, адмахваючыся ад назойлівых аўтараў, не раз заяўляў ім аб гэтым. Нарэшце, рэцэнзія была атрымана ў канцы снежня на цэлую друкаваную старонку. Аўтары і тут не адчаяліся. Зараз-жа былі зроблены папраўкі, і 7 студзеня падручнік зноў у руках Раскіна. «Ну вось, нарэшце, усё скончылася», — думалі аўтары. Аднак, дарэмна. Паспяшылі крыху са сваімі надзеямі. Работнікі-ж Наркамасветы не прывыклі спяшацца.

Было прынята рашэнне — выпусціць падручнік як пробны і, паколькі ён няпланавы, пасля ўсіх планавых, г. зн. пусціць яго ў выдавецтва ў... жніўні 1939 года. А выйдзе калі! Ну, вядома, ужо ў 1940 годзе. А гэта-ж пробны! А пастаянны? Відаць, будзе ў 1945 годзе.

К. ГУРСКІ.

УДАСКАНАЛЕННЕ БЕЛАРУСКІХ НАРОДНЫХ ІНСТРУМЕНТАЎ

Музычны сектар Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР прыступіў да ўдасканалення беларускіх народных інструментаў — дудкі і жалейкі. Для гэтага запрошаны вядомы акусцік — прафесар Маскоўскай кансерваторыі т. Гарбузаў, старшы навуковы работнік акустычнай лабараторыі Маскоўскай кансерваторыі тав. Зімін і інш.

Пасля ўдасканалення драўляныя народныя музінструменты ўзбагацяцца разнастайнасцю тэмбра і прыгожасцю аркестровага гучання.

(БЕЛТА).

НОВЫ РЭСПУБЛІКАНСКІ ДЗІЦЯЧЫ САНАТОРЫЙ

На тэрыторыі былога соўгаса Воўчкавічы, паблізу Менска, у вялікім сасновым лесе абсталёўваецца новы рэспубліканскі дзіцячы туберкулёзны санаторый на 100 ложкаў. Для санаторыя перадана некалькі дамоў. У пачатку чэрвеня тут будзе накіравана першая група з 60 дзяцей. Санаторый будзе забяспечан усёй неабходнай мэдыцынскай апаратурай. На арганізацыю здраўніцы Урад БССР адпусціў паўмільёна рублёў.

ПРЫЕЗД МАСТАКА К. Ф. ЮОНА

У Менск прыехаў з Масквы вядомы мастак, заслужаны дзеяч мастацтва прафесар К. Ф. Юон. Апрача прачытання лекцыі па пытанню жывапісу прафесар Юон акажа кансультацыйную дапамогу беларускім мастакам, працуючым над творамі для надыходзячай выстаўкі — «Ленін і Сталін — арганізатары беларускай дзяржаўнасці».

ПЯТЫ ТЫРАЖ ПАЗЫКІ УМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ СССР

Пяты тыраж Пазыкі ўмацавання абароны Саюза ССР адбудзецца 11—12 сакавіка ў Магнітагорску.

У адрозненне ад усіх папярэдніх тыражоў гэтай пазыкі, у прадстаячым тыражы будзе павялічана колькасць 150-рублёвых выйгрышаў на 15.900.

Усяго ў гэтым тыражы будзе разыграна 280.900 выйгрышаў на суму 46.088.800 рублёў.

КЛОПАТЫ АБ ЖАНЧЫНЕ-МАЦЕРЫ

У выключна спрыяючых умовах жыве і працуе ў нашай краіне жанчына. Партыя, урад і вялікі Сталін па-бацькоўскі клапоцяцца аб жанчыне-мацеры, ствараюць ёй усе ўмовы для шчаслівага жыцця, для творчай працы. Радасны жыццё і быт совецкай сям'і.

З дня выдання закона аб забароне абортаў да 1 лютага па рэспубліцы многадзетным мацерам выплачана 90.347 тысяч рублёў дзяржаўнай дапамогі.

З кожным годам павялічваецца сетка дзіцячых устаноў. У мінулым годзе ў БССР уступілі ў строй 28 радзільных дамоў, 28 дзіцячых ясляў і 6 малочных кухань. У гэтым годзе адкрываюцца 30 дзіцячых ясляў на 1.410 месц, 10 радзільных дамоў (у Быхаве, Талачыне, Магілеве, Менску і інш.) і 7 малочных кухань (у Барысаве, Мсціслаўлі, Касцюковічах, Крычаве, Менску, Віцебску і Гомелі). Да Міжнароднага жаночага дня 8 сакавіка адкрываюцца яслі ў Віцебску на 154 месцы, у Ветрыне — на 30 месц, малочныя кухні ў Віцебску і ў Гомелі, радзільны дом у Дзержынску.

У рэспубліцы ёсць шырокая сетка дзіцячых садоў і пляцовак. Толькі ў сістэме Наркамасветы БССР з часу апублікавання пастановы ўрада аб дапамозе многасямейным адкрыта 46 дзіцячых садоў на 3.425 месц.

У бліжэйшы час уступяць у строй дзіцячыя сады ў Жлобіне, Дзержынску, Слуцку, Полацку, Копылі і Петрыкаве. У Менску заканчваецца будаўніцтва двух узорных сталінскіх дзіцячых садоў па 125 месц. У гэтым годзе ў БССР будзе адкрыта 26 дзіцячых садоў.

(БЕЛТА).

СПАБОРНІЦТВА СТРАЛКОЎ ПЯЦІ ГАРАДОЎ

Цэнтральны совет Асоавіяхіма СССР у часць XVIII з'езда большэвіцкай партыі праводзіць з 5 па 15 сакавіка завочныя стралковыя спаборніцтвы пяці гарадоў — Масквы, Ленінграда, Кіева, Менска і Харкава.

У спаборніцтве ўдзельнічаюць па 3 зборныя каманды стралкоў ад кожнага горада. Ад Менска ў спаборніцтвах прымуць удзел інструктар стралковага спорта Чупрыс, студэнт Політэхнічнага інстытута т. Жукоўскі, вучань 42-й сярэдняй школы Шмуйловіч і інш.

ДЭЛЕГАЦЫЯ ПІСЬМЕННІКАЎ БССР НА ШЭЎЧЭНКАЎСКІХ УРАЧЫСТАСЦЯХ

Па запрашэнню ўкраінскага ўрадавага шэўчэнкаўскага камітэта ў Кіеў 4 сакавіка выязджае дэлегацыя пісьменнікаў БССР у саставе народных паэтаў рэспублікі — ордэнаносцаў Янкі Купалы, Якуба Коласа і пісьменнікаў-ордэнаносцаў тт. Лынькова, Бядулі, Броўкі і Глебкі.

Дэлегацыя прыме ўдзел ва ўрачыстасцях у часць 125-годдзя з дня нараджэння вялікага ўкраінскага паэта Т. Г. Шэўчэнка.

Пісьменнікі павязуць з сабой першыя экземпляры «Кабзара», які перакладзен на беларускую мову і выходзіць да юбілэю Шэўчэнка ў выданні Дзяржаўнага выдавецтва БССР.

КАНЕЦ ПАЛЯРНАЙ НОЧЫ НА ВОСТРАВЕ РУДОЛЬФА

ВОСТРАЎ РУДОЛЬФА, 1 сакавіка. (Радыё спец. кар. ТАСС). Учора ў 11 гадзін па маскоўскаму часу над мысам Дук упершыню паявіліся прамені сонца. Яно не паказвалася тут звыш 150 сутак. З глыбокай цікавасцю і нескрываемай радасцю наглядалі жыхары вострава сонца, якое быстра кацілася па гарызонту. Здавалася, што зямля паскорыла сваё вярчэнне. Дзень на востраве значна павялічыўся.

ДЗЁННІК

Даклад для партактыва горада на тэму «Вынікі другой пяцігодкі і задачы трэцяй пяцігодкі» адбудзецца 3 сакавіка, у 7 гадзін вечара, у Вялікай зале Дома партактыва. Дакладчык — заг. аддзела прапаганды і агітацыі Менскага абласнога камітэта КП(б)Б А. З. Хаін-Юмскі.

Інструктыўны даклад для агітатараў Сталінскага раёна на тэму «Міжнародны комуністычны жаночы дзень» адбудзецца 4 сакавіка, у 7 гадзін вечара, у памяшканні парткурсаў (аўдыторыя 51). Дакладчык — тав. Горэр. Білеты — ў Сталінскім РК КП(б)Б.

Інструктыўны даклад для дакладчыкаў, агітатараў і бяседчыкаў на тэму «Аб Міжнародным комуністычным жаночым дні» адбудзецца 4 сакавіка, у 7 гадзін вечара, у клубе Дома настаўніка (Комуністычная, 19). Дакладчык — тав. Новікава.

ЗДАРЭННІ

Пажар. Ноччу шофер Бацэвіцкай МТС (Клічаўскі раён) Мацюшонак запраўляў машыну гаручым, да яго з керасінавым ліхтаром падышоў вартаўнік Баравік. Бензін усппламяніўся. Узнік пажар. Агнём знішчан гараж, а таксама пашкоджаны знаходзячыяся ў ім 3 грузавыя і адна пажарная машыны. Страты значныя.

Вінаватыя ў пажары — Мацюшонак і Баравік прыцягваюцца да адказнасці. Таксама прыцягваецца да адказнасці начальнік пажарнай каманды МТС Лізун, які не праводзіў ніякай прафілактычнай супроцьпажарнай работы.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (памяшк. клуба ім. Сталіна)

7 сакавіка абанемент № 30. **КАНЦЭРТ**

ЗАСЛУЖАНАЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ ЯЎРЭЙСКАЙ КАПЭЛЫ УССР

ЕВОКАНС

Мастацкі кіраўнік — кампазітар, заслужаны артыст рэспублікі Е. П. Шэйнін.

У ПРАГРАМЕ — ПЕСНІ НАРОДАЎ СССР.

Выконваюцца на мовах: яўрэйскай, рускай, украінскай, грузінскай, беларускай, азербайджанскай, татарскай.

САСТАЎ КАПЭЛЫ — 60 артыстаў.

Білеты ў касе клуба штодзенна з 12 да 2 і з 5 да 9 г. вечара.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

3 сакавіка

Абанемент № 98.

ПАДЗЬ СЯРЭБРАНАЯ

Пачатак у 7 г. 30 м. в. Каса адкрыта з 2 г. дня да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР.

3 сакавіка

Закрыты спектакль (абанем. несапраўдны).

4-III—БАР-КОХБА (абан. 65).

Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра з 11—2 і з 5 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»

МАРСКІ ПОСТ

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»

МАЛЕНЬКАЯ МАМА

Кінотэатр «Спартак»

ЗАКРОЙШЧЫК З ТАРЖКА

Дзіцячы кінотэатр

«ПО ЩУЧЬЕМУ ВЕЛЕНИЮ»

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»

1. «Чуден Днепр...». 2. Асканія-Нова. 3. Журнал Маскоўскай студыі кінохронікі № 16. 4. Курыца на вуліцы (мультыплікацыя).

У магазінах ГАЛОЎШЫРСПАЖЫВА

ЁСЦЬ У ПРОДАЖЫ:

ЭЛЕКТРЫЧНЫЯ КЛАВІШНЫЯ ЛІЧЫЛЬНЫЯ МАШЫНЫ

КСМ-1 і КСМ-2

коштам у 1775 р. і 2090 р.

МАТАЦЫКЛЫ ПМЗ-А 750

з каляскамі, двухцыліндравыя 15 конскіх сіл, коштам 9000 руб.

Таксама ёсць у продажы АЛЬБОМЫ ГРАМПЛАСЦІНАК з дакладамі таварыша СТАЛІНА і таварыша МОЛАТАВА;

ФОТААПАРАТЫ «ФОТОКОР» і «ТУРИСТ».

КАНТОРА ГАЛОЎШЫРСПАЖЫВА (Менск, Совецкая, 78, тэл. № 24-376)

ПРЫМАЕ ЗАЯЎКІ на ЧАСТКІ ПІШУЧЫХ МАШЫН усіх сістэм і на ЧАСТКІ ЛІЧЫЛЬНЫХ МАШЫН КСМ, ДСМ і АРЫФМОМЕТРАЎ.

АДРАСЫ МАГАЗІНАЎ:

МЕНСК, Інтэрнацыянальная, 7. Тэлефон № 22-677.
ВІЦЕБСК, вул. «Праўды» № 8. Тэл. 8-82.
ГОМЕЛЬ, Совецкая. 4. Тэл. 10-24.
МАГІЛЕЎ, Першамайская, 77. Тэл. № 96-70.
БАБРУЙСК, Соцыялістычная, 93. Тэл. 2-57.
ОРША, Народная плошча, 12. Тэл. 5-45.

Гукавы кінотэатр „РОДИНА“

СЁННЯ і ШТОДЗЕННА

НОВЫ ГУКАВЫ МАСТАЦКІ АБАРОННЫ ФІЛЬМ

ТАНКІСТЫ

Фільм расказвае аб танкістах нашай доблеснай Чырвонай Арміі, аб іх выдатнай ваеннай падрыхтоўцы, смеласці, ініцыятыве і рашучасці, аб тым, як яны, зрабіўшы глыбокі рэйд у тыл фашысцкіх агрэсараў, напаўшых на СССР, разграмілі абнаглеўшага ворага.

У праграме КІНОЖУРНАЛ № 10 Менскай студыі кінохронікі.

Пачатак сеансаў: 6, 7.30, 9.15 і 11 г. веч.

Каса — з 1 г. дня.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ № 21-845

ВЫДАВЕЦТВУ «ЗВЯЗДА»

патрабуюцца

ВАРТАЎНІКІ і ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ.

Звяртацца: Совецкая, 49, другі паверх, пакой № 1. Тэл. 21-358.

ЛЕНПАРТГАРАДОК

ПРАДАЕ

РОЗНУЮ МЭБЛЮ.

Звяртацца: вул. Пушкіна, 63.

УКРАДЗЕН ШТАМП

1-й Зарэчанскай пачатковай школы, Бараўскога с/с., Менскага раёна. Лічыць несапраўдным. Змест штампа: «БССР, НКА, першая Зарэчанская пачатковая школа Менскага раёна, в. Зарэчча 1-е».

АВАДЗЕНЬ—БУЙНЕЙШЫ ШКОДНІК ЖЫВЁЛЫ.

Авадзень прыносіць народнай гаспадарцы

ВЕЛІЗАРНЫЯ СТРАТЫ.

Жывёла, паражоная аваднём, траціць у вазе.

ШКУРА ЯЕ ПСУЕЦЦА.

КАРОВЫ ЗНІЖАЮЦЬ УДОЙ.

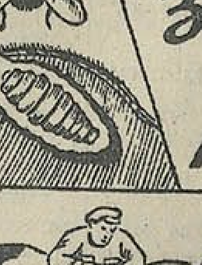

Знішчайце ЛІЧЫНКІ АВАДНЯ.

ВЫДАЎЛІВАЙЦЕ І ЗНІШЧАЙЦЕ ЯГО ЛІЧЫНКІ.

ПАМЯТАЙЦЕ!

ЗНІШЧАЮЧЫ ЛІЧЫНКІ АВАДНЯ, мы пазбаўляем нашу краіну ад многамільённых страт, захоўваем для прамысловасці мільёны шкур, а для насельніцтва — дзесяткі тысяч тон мяса і мільёны літраў малака.

Барацьбу з аваднём павінны весці соўгасы і калгасы, ветэрынарныя санітары, гуртаправы, пастухі, скотнікі, даяркі — усе ўладальнікі буйнай рагатай жывёлы.

БЕЛАДДЗЯЛЕННЕ САЮЗЗАГОТСКУР.

Уп. Галоўлітбела № К—902.

Менск, друкарня «Звязды», Совецкая,

К., Л., Ш.